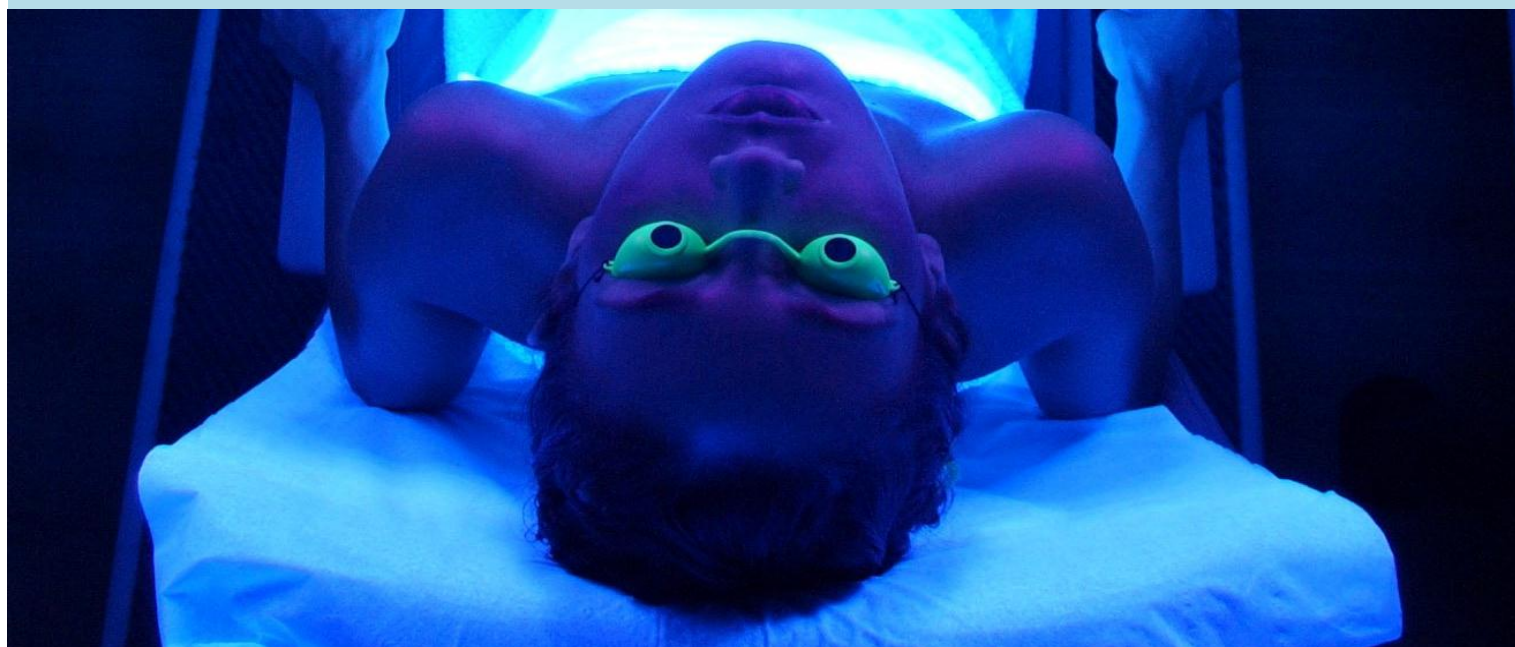

Børn og unges solarievaner 2012

- en kortlægning

Børn og unges solarievaner 2012 – en kortlægning

Denne rapport er udarbejdet af Solkampagnens evalueringssenhed CEDS (Center of Excellence for evaluering og monitorering under den Danske Solkampagne) ved:

Lilie Darsø

- Studentermedhjælper, stud.scient.san.publ. (Folkesundhedsvidenskab)

Christine Lind Behrens

- Analyse- og evalueringsekspert, cand.scient.san.publ. (Folkesundhedsvidenskab)
- Ansvarlig kontaktperson for denne kortlægning – kan kontaktes på behrens@cancer.dk og tlf: 35 25 77 36)

Uddrag, herunder figurer, tabeller og kortere citater, er tilladt med kildeangivelse:

Darsø L. & Behrens CL.

Børn og unges solarievaner 2012 – en kortlægning

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba) 2014

Kræftens Bekæmpelse

Strandboulevarden 49

2100 København Ø

Telefon 3525 7500

Rapporten findes på www.skrunedforsolen.dk

Forsidebillede: Colourbox

ISBN: 978-87-7064-213-2

Copyright©

Kræftens Bekæmpelse og TrygFonden smba (TryghedsGruppen smba)

Januar 2014

Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Danske unge går mindre i solarium end tidligere. Andelen af 15-25-årige, der går i solarium, er faldet fra 41 procent i 2008 til 15 procent i 2012, så udviklingen går i den rigtige retning. Der er dog et stykke vej endnu i forhold til at få endnu flere danske unge til at fravælge solariet. Rapporten her viser, at debutalderen for solariebrug i Danmark er svagt faldende og at andelen af unge, der forventer at bruge solarium i fremtiden stiger.

Risikoen for at udvikle modernærkekræft hænger nemlig i høj grad sammen med den adfærd, vi har i solen og solariet, og verdenssundhedsorganisationen WHO har siden 2009 karakteriseret uv-stråling fra solarier som kræftfremkaldende.

Modermærkekræft er en aggressiv og potentielt dødelig kræftform, og den rammer også unge. Sygdommen er i dag den hyppigste kræftform blandt danske unge i alderen 15-34 år, og unge danske kvinder (15-39 år) har en trist førsteplads på verdensplan for forekomst af modernærkekræft, mens danske mænd i samme aldersgruppe har en fjerdeplads.

De fleste unge ved godt, at solariebrug kan være sundhedsskadeligt. Alligevel angiver tre ud af ti af de unge solariebrugere, at de ikke ser deres eget forbrug som risikoadfærd, fordi de tager sol så sjældent. Derfor skal Solkampagnen fortsat kommunikere, at der ikke findes en nedre, sikker grænse for, hvor meget man kan gå i solarium. Og at international forskning viser, at man har 20 procent øget risiko for at få modernærkekræft, hvis man bruger solarium, og 60 procent øget risiko, hvis man går i solarium, før man fylder 35 år.

Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne ser gerne, at informationsindsatsen en dag vil gå hånd i hånd med lovgivning, så sikkerheden i de danske solcentre højnes. I Danmark har vi, modsat de fleste andre lande i Vesteuropa, ingen aldersgrænse for, hvem der må gå i solarium. Og prisen for et solariebesøg er så lav, at også børn har råd til det. Solarielovgivningen i Danmark bør følge eksemplet i vores nabolande England, Tyskland, Norge, Finland og Island, som alle har indført en aldersgrænse på 18 år.

En national aldersgrænse sender også et vigtigt signal til voksne danskere om, at et besøg i solcenteret udgør en alvorlig helbredsrisiko, og at prisen for et solariebesøg på længere sigt kan blive langt højere end de cirka 20 kroner, det koster for en tur under de ultraviolette stråler.

København, januar 2014

Peter Dalum, projektchef i Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne

---

Indhold

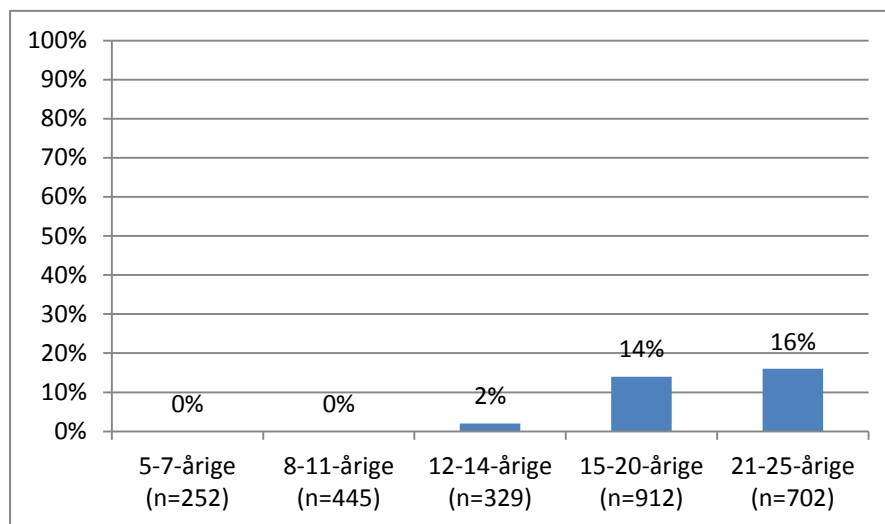
Sammenfatning	1
1. Indledning.....	4
2. Brug af solarium blandt 5-14-årige.....	8
3. Brug af solarium blandt 15-25-årige.....	11
4. Intention om fremtidig brug af solarium blandt de 15-25-årige.....	14
5. Debutalder for solariebrug	18
6. Årsager til, at nogle unge går i solarium.....	21
7. Årsager til, at nogle unge ikke går i solarium	24
8. Fordele og ulemper ved at bruge solarium – ifølge de unge	28
9. Solariebrug som et socialt fænomen	35
10. Unges viden om risikoen ved solariebrug og viden om hud- og modermærkekræft	39
11. Mødres brug af solarium	41
12. Fordele og ulemper ved solariebrug – ifølge mødre til børn i alderen 12-18 år.....	42
13. Mødres viden om risikoen ved solariebrug og viden om hud- og modermærkekræft.....	45
14. Forældres holdning til deres barns solariebrug	46
15. Viden om og holdninger til en national aldersgrænse på 18 år for solariebrug	51
16. Metode	56
Litteraturliste.....	60

Sammenfatning

Brug af solarium blandt 5-25-årige

Der er meget få børn, der bruger solarium, og mange børn ved slet ikke, hvad et solarium er. Der ses et stort spring i andelen af solariebrugere, når aldersgruppen skifter fra 12-14-årige til 15-20-årige.

Figur A. Andelen af solariebrugere blandt 5-25-årige, fordelt på alder¹.

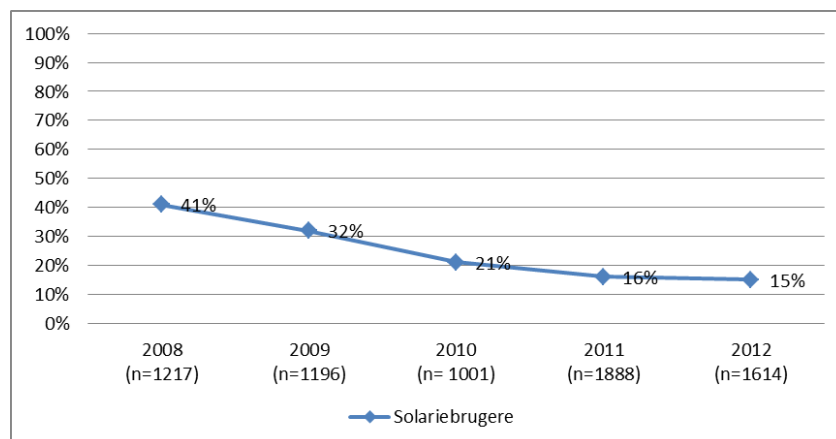

Solariebrug er mere udbredt blandt de 15-25-årige piger end blandt de 15-25-årige drenge. Der er desuden ingen regionale forskelle i andelen af 15-25-årige solariebrugere.

Udviklingen i andelen af 15-25-årige solariebrugere

Andelen af 15-25-årige solariebrugere er faldet fra 41 % i 2008 til 15 % i 2012. Der kan dog ikke ses nogen signifikant udvikling fra 2011 til 2012 (se figur B). Der ses en stigning i andelen af unge, som *aldrig* har brugt solarium. Denne andel var i 2008 34 % og er i 2012 oppe på 57 % af de unge.

Figur B. Udvikling i andelen af solariebrugere blandt de 15-25-årige 2008-2012.

¹ Information om voksne danskeres (25-64 år) solarievaner kan findes i rapporten "Voksne danskeres solarievaner 2012".

Intention om solariebrug i fremtiden

16 % af de 15-25-årige forventer at bruge solarium i fremtiden. Andelen, der forventer at bruge solarium i fremtiden, er steget fra 2011 til 2012.

Langt de fleste, der forventer at bruge solarium i fremtiden, er nuværende solariebrugere, og der skal meget til, før de vil ændre på deres adfærd:

- Mange angiver, at de enten selv eller en af deres nærmeste skal rammes af kræft i huden, før de ændrer adfærd.
- Samtidig er det også tydeligt at den brune kulør er vigtig for den unge, idet mange angiver, at de ville nedsætte eller stoppe deres solariebrug, hvis der kom bedre alternativer til at blive brun.

Solariedebut

52 % af de 15-25-årige tidligere og nuværende solariebrugere startede med at gå i solarium, før de fyldte 15 år. Piger starter generelt tidligere med at gå i solarium end drenge. Fra 2011 til 2012 er den gennemsnitlige debutalder for solariebrug faldet.

De nævnte årsager til at gå i solarium svarer til de nævnte fordele ved at gå i solarium

De årsager, solariebrugerne nævner til, at de går i solarium stemmer i høj grad overens med de fordele, de nævner ved solariebrug. Årsagerne og fordelene knytter sig primært til det kosmetiske (at det er pænt at være solbrun) og til velvære (at det er afslappende, og det giver bedre humør og velvære)

Ikke overraskende er der flere ikke-solariebrugere end solariebrugere, der angiver, at der ikke er nogen fordele ved at gå i solarium.

De nævnte årsager til ikke at gå i solarium, svarer til de nævnte ulemper ved at gå i solarium

Både aldrig-solariebrugere og tidligere solariebrugere er blevet spurgt til, hvorfor de ikke går i solarium, og svarene fra de to grupper ligner hinanden. Svarene ligner også svarene på spørgsmålet om, hvad ulemperne ved solariebrug er. Risikoen for sygdom i form af både modermærkekræft og almindelig hudkræft er det, der betyder mest, men også kosmetiske årsager bliver nævnt (f.eks. solarium giver en unaturlig kulør).

Det er bemærkelsesværdigt, at der både blandt solariebrugerne og ikke-solariebrugerne kun er ca. 1-2 %, der angiver, at der ikke er nogen ulemper ved at gå i solarium.

Solariebrug som et socialt fænomen

Unge solariebrug er associeret med både deres venners og deres forældres solariebrug: Unge, hvis venner og/eller forældre går i solarium, har større sandsynlighed for selv at gå i solarium end unge, hvis venner og/eller forældre ikke går i solarium.

Samtidig følges de fleste unge med nogen, når de går i solarium.

Unge viden om og oplevelse af risikoen ved at bruge solarium

De fleste unge ved, at solariebrug er sundhedsskadeligt – uanset hvor ofte man bruger det. Alligevel angiver tre ud af ti (30 %) af de unge solariebrugere, at de ikke mener, at der er en sundhedsmæssig risiko forbundet med deres eget solariebrug, fordi de bruger det så sjældent.

Solariebrug, viden og holdninger blandt 40-50-årige mødre

15 % af de 40-50-årige mødre med børn mellem 12-18 år har brugt solarium inden for det seneste år. Mødre oplever de samme fordele og ulemper ved solariebrug som 15-25-årige, og andelen af mødre, der ved, at solariebrug er sundhedsskadeligt, uanset hvor sjældent man bruger det, svarer til andelen af 15-25-årige, der ved det.

Forældres holdning til deres barns solariebrug

Tre ud af fire unge solariebrugere angiver, at én eller begge deres forældre kender til deres solariebrug, og blandt dem, som kender til det, synes 60 % af mødre og 42 % af fædre, at det er i orden, at de går i solarium.

Blandt de 40-50-årige mødre som har 12-18-årige børn, der bruger solarium, svarer 59 %, at de synes, at det er i orden, at deres barn bruger solarium. Blandt de mødre, hvis barn mellem 12-18 år ikke bruger solarium, angiver 21 %, at de godt må prøve at bruge solarium.

Viden om og holdning til en national aldersgrænse på 18 år for solariebrug

62 % af alle 15-25-årige unge ved, at det er lovligt for unge under 18 år at gå i solarium. Kun halvdelen af mødre (51 %) kender til lovgivningen på området.

Flere 40-50-årige mødre (71 %) end 15-25-årige (57 %) mener, at det skal være forbudt for børn og unge under 18 år at gå i solarium. Opbakningen til en aldersgrænse er faldet fra 2011 til 2012 for både de 15-25-årige (2011: 64 %, 2012: 57 %) og mødre (2011: 78 %, 2012: 71 %).

1. Indledning

I denne rapport belyses børn og unges solarievaner i 2012². I rapporten præsenteres andelen af danske børn og unge i alderen 5-25 år, der går i solarium og/eller forventer at gøre det i fremtiden, samt udviklingen i børn og unges solariebrug gennem de seneste fem år (2008-2012). I rapporten belyses desuden de 15-25-åriges viden om og holdninger til solariebrug.

Flere studier af børn og unges adfærd i solen har vist, at forældrenes holdning, viden samt adfærd har betydning for den unges soladfærd (Cokkinides et al, 2004, Glanz et al., 1999, O’Riordan et al, 2003). Derfor har vi i denne kortlægning også spurgt mødre med børn i alderen 12-18 år om deres holdning til og viden om solariebrug og undersøgt, hvordan dette relaterer sig til deres eget solariebrug samt deres børns solariebrug. Til slut beskrives både de unges og mødrenes kendskab til den nuværende lovgivning på solarieområdet og deres holdninger til en evt. indførelse af en aldersgrænse på 18 år for solariebrug.

Rapporten er udarbejdet af Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagnes evalueringsenhed Center of Excellence for evaluering og monitorering under den Danske Solkampagne (CEDS).

Formål

Formålet med rapporten er at give offentligheden – herunder politikere og presse – et billede af, hvor udbredt solariebrug blandt danske børn og unge var i 2012 og hvad holdningerne til solariebrug og til et eventuelt solarieforbud er blandt unge og blandt mødre. Rapporten bruges desuden internt i Solkampagnen til at målrette den fremtidige indsats. Rapporten offentliggøres i forbindelse med en anden rapport, der har fokus på voksne danskeres solarievaner³.

Baggrund

Solarier er kræftfremkaldende

The World Health Organization (WHO) slog i 2009 fast, at uv-stråling fra solarier er kræftfremkaldende (IARC, 2010). Der er en 20 % øget risiko for at få modermærkekræft, hvis man bruger solarium. Men der er ca. 60 % øget risiko for at få modermærkekræft, hvis man går i solarium, inden man fylder 35 år (Boniol et al, 2012). Desuden vil risikoen for at få modermærkekræft stige yderligere, jo oftere man bruger solarium (Boniol et al, 2012).

Modermærkekræft er den mest alvorlige form for kræft i huden⁴. Årligt registreres ca. 1.800⁵ nye tilfælde af modermærkekræft i Danmark. Der er 17 % af de mænd og 9 % af de kvinder, der får konstateret modermærkekræft, der dør af sygdommen inden for 5 år (Storm et al., 2011).

---

² Rapporten "Børn og unges solarievaner" er blevet udgivet fire gange før (Thorgaard & Krarup, 2009; Krarup & Thorgaard, 2010; Darsø et al., 2011; Darsø & Behrens, 2012).

³ Darsø & Behrens (2014).

⁴ Den anden form for kræft i huden kaldes "almindelig hudkræft" (basalcellekræft og pladecellekræft).

⁵ Udtræk fra NORDCAN for 2007-2011 (Engholm et al., 2013)

Solariebrug øger også risikoen for pladecellekræft, som er en af de to kræfttyper⁶, der betegnes som almindelig hudkræft (IARC, 2012). Derudover øger solariebrug risikoen for øjenskader (Gallagher & Lee, 2006).

Børn og unge er særligt udsatte

Celledelingen i hudceller påvirkes negativt af den kræftfremkaldende effekt af uv-stråling. Børn og unge er særligt udsatte, når de udsættes for uv-stråling i f.eks. solarier, idet celledelingen sker hyppigere i barndommen og ungdommen i takt med, at kroppen vokser (Autier & Boyle, 2008).

Danmark har 1. plads i verden blandt unge kvinder

Modermærkekræft er den hyppigste kræftform blandt danske unge kvinder i aldersgruppen 15-34 år og den næsthypigste blandt danske unge mænd i samme aldersgruppe⁷. I perioden 2007-2011 blev der i gennemsnit konstateret ca. 200 årlige tilfælde af modermærkekræft blandt 15-34-årige, hvilket svarer til, at der oftere end hver anden dag er en ung dansker, der får konstateret modermærkekræft (Engholm et al., 2013). 15-39-årige danske kvinder ligger på en international førsteplads i antal nye tilfælde af modermærkekræft, og 15-39-årige danske mænd ligger på en international fjerdeplads efter Australien, New Zealand og Schweiz (Ferlay et al., 2010).

Aldersgrænse for solariebrug

I Danmark er der ingen lovgivning, der forbyder børn og unge at gå i solarium. En aldersgrænse på 18 år er allerede blevet indført eller på vej til at blive indført i mange af de europæiske lande (Tyskland, Norge, Finland, Østrig, Belgien, Frankrig, Spanien, Portugal, Italien, Irland, England, Scotland, Wales, Island og Sverige), ligesom det også gør sig gældende i Australien og dele af USA og Canada (Sinclair & Makin, 2013). Australien har endvidere fra 2014 i tre af delstaterne indført et totalt forbud mod solarier (Sinclair & Makin, 2013). Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne arbejder for at få indført en aldersgrænse på 18 år for solariebrug i Danmark.

Datagrundlag og analyse

Denne rapport er baseret på data fra tre forskellige spørgeskemaundersøgelser, der vedrører henholdsvis:

- 5-14-årige børn (n=1.026). Data er repræsentative på køn og region.
- 15-25-årige unge (n=1.614). Data er repræsentative på køn, alder og landsdel⁸.
- 40-50-årige mødre med børn i alderen 12-18 år (n=1.000). Data er repræsentative på alder og region.

---

⁶ Den anden kræfttype, der falder under betegnelsen "Almindelig hudkræft", er basalcellekræft.

⁷ Udtræk fra NORDCAN for 2007-2011 (Engholm et al., 2013).

⁸ Øst = Region Hovedstaden og Region Sjælland, og Vest = Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Syddanmark

Undersøgelserne er beskrevet i kapitel 16: Metode. Alle spørgeskemaundersøgelser er gennemført hvert år i perioden 2008-2012. I denne rapport er de nyeste data fra 2012 anvendt, og til udviklingsboksene er data fra 2008-2012 anvendt.

Statistiske analyser

Alle statistiske analyser for 2012 er foretaget i PASW Statistics 18 (SPSS Inc.), mens udviklingstendenser er lavet i SAS 9.2 eller i PASW Statistics 18 (SPSS Inc.). For at teste, om en sammenhæng mellem to variable er statistisk signifikant, anvendes χ^2 -tests eller student t-tests⁹. En p-værdi < 0,05 vurderes som signifikant.

Alle sammenhænge der er rapporteret er statistisk signifikante, og det er kun disse, der bliver omtalt som sammenhænge. Der er enkelte figurer, hvor undergrupper ikke er signifikant forskellige og dette er markeret med en "havelåge" (#).

Definitioner

Solariebrugere og hyppigt solariebrug

Alle respondenter, der har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, er kategoriseret som *solariebrugere*. Respondenter, der går i solarium én gang om måneden eller oftere, er desuden blevet kategoriseret som havende et *hyppigt solarieforbrug*.

Ikke-solariebrugere, tidligere solariebrugere og aldrig-solariebrugere

Respondenter, der ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder eller aldrig har brugt solarium, er kategoriseret som *ikke-solariebrugere*. *Tidligere solariebrugere* er respondenter, der ikke har brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men som tidligere har brugt solarium, mens *aldrig-solariebrugere* er respondenter, der aldrig har brugt solarium. *Ikke-solariebrugere* er således en samlet betegnelse for *tidligere solariebrugere* og *aldrig-solariebrugere*.

Antal respondenter i de enkelte figurer og tabeller (n)

I samtlige figurer og tabeller angives det, hvor mange respondenter, der indgår i udregningen af procentandele. Når der f.eks. står "n=2.000" betyder det, at procentandelen er udregnet på baggrund af 2.000 respondenter.

⁹ Denne test benyttes kun en enkelt gang, hvor korrelationen mellem den gennemsnitlige debutalder i hhv. 2011 og 2012 analyseres.

Rapportens opbygning

Nedenfor gives et kort overblik over rapportens opbygning:

- I **kapitel 2** præsenteres de 5-14-årige børns solarievaner, og hvorvidt de har intention om at bruge solarium i fremtiden.
- I **kapitel 3-10** fokuseres på de 15-25-åriges solarievaner, intention om at bruge solarium i fremtiden, debutalder i solarium, samt meninger, holdninger og viden om solariebrug.
- **Kapitel 11-13** handler om 40-50-årige mødres viden og holdninger til solariebrug.
- **Kapitel 14-15** handler om forældres holdning til deres barns solariebrug anskuet ud fra to synsvinkler: 15-25-årige unge og 40-50-årige mødre med børn mellem 12 og 18 år. Her undersøges også opbakningen til et solarieforbud for unge under 18 år.
- I **kapitel 16** præsenteres de tre undersøgelser, der ligger til grund for data, der er anvendt i denne rapport. Derudover præsenteres de statistiske metoder, der har været anvendt i rapportens analyser.

Hvert kapitel er bygget op således:

- 1) Det starter med en gennemgang af kapitlets resultater. I nogle kapitler er der tekst, der er markeret med blå. Den blå tekst er fakta, som er dokumenteret i den litteratur, der henvises til.
- 2) Derefter præsenteres de tabeller og figurer, der ligger til grund for kapitlets resultater.

2. Brug af solarium blandt 5-14-årige

Solariebrug blandt 5-14-årige

Tabel 2.1:

- Der er syv af de adspurgte 5-14-årige børn, som har været i solarium inden for de seneste 12 måneder. Det svarer til knap 1 % af de adspurgte.
- Solariebruget blandt 5-14-årige ligger næsten udelukkende blandt de 12-14-årige. 2 % af de 12-14-årige går i solarium, mens andelen af solariebrugere blandt 5-11-årige er under 0,5 %.
- Det er bemærkelsesværdigt, at 1,2 % af de 5-7-årige svarer, at de ikke har været i solarium inden for de seneste 12 måneder, men tidligere har brugt solarium. Det er dog kun 3 børn, der svarer dette, og det kan ikke udelukkes, at de er kommet til at sætte kryds et andet sted, end de ville.
- Det er ikke alle børn, der overhovedet ved, hvad et solarium er. Tre ud af ti af 5-14-årige (30 %) ved ikke, hvad et solarium er – heriblandt flest 5-7-årige. Hele 70 % af de 5-7-årige angiver, at de ikke ved, hvad et solarium er.

Intention om at bruge solarium i fremtiden blandt 5-14-årige

Figur 2.1:

- 1 % af de 5-14-årige forventer at bruge solarium i fremtiden.
- Intentionen om et fremtidigt solariebrug findes næsten udelukkende hos de 12-14-årige, hvor 2 % angiver, at de forventer at bruge solarium i fremtiden.
- Region Nordjylland adskiller sig fra de andre regioner ved at have en langt højere andel, der forventer at bruge solarium i fremtiden sammenlignet med de andre regioner. I Region Nordjylland angiver 5 % af de 5-14-årige, at de forventer at bruge solarium i fremtiden sammenlignet med 0-0,6 % i de andre regioner. Dette kan muligvis skyldes, at datagrundlaget i Region Nordjylland er mere spinkelt og dermed mere usikkert end i de andre regioner (n=79 sammenlignet med n=114-196 i de andre regioner).

Solariebrug blandt 5-14-årige

Tabel 2.1. Har du brugt solarium det seneste år? Blandt 5-14-årige respondenter. Fordelt på alder.

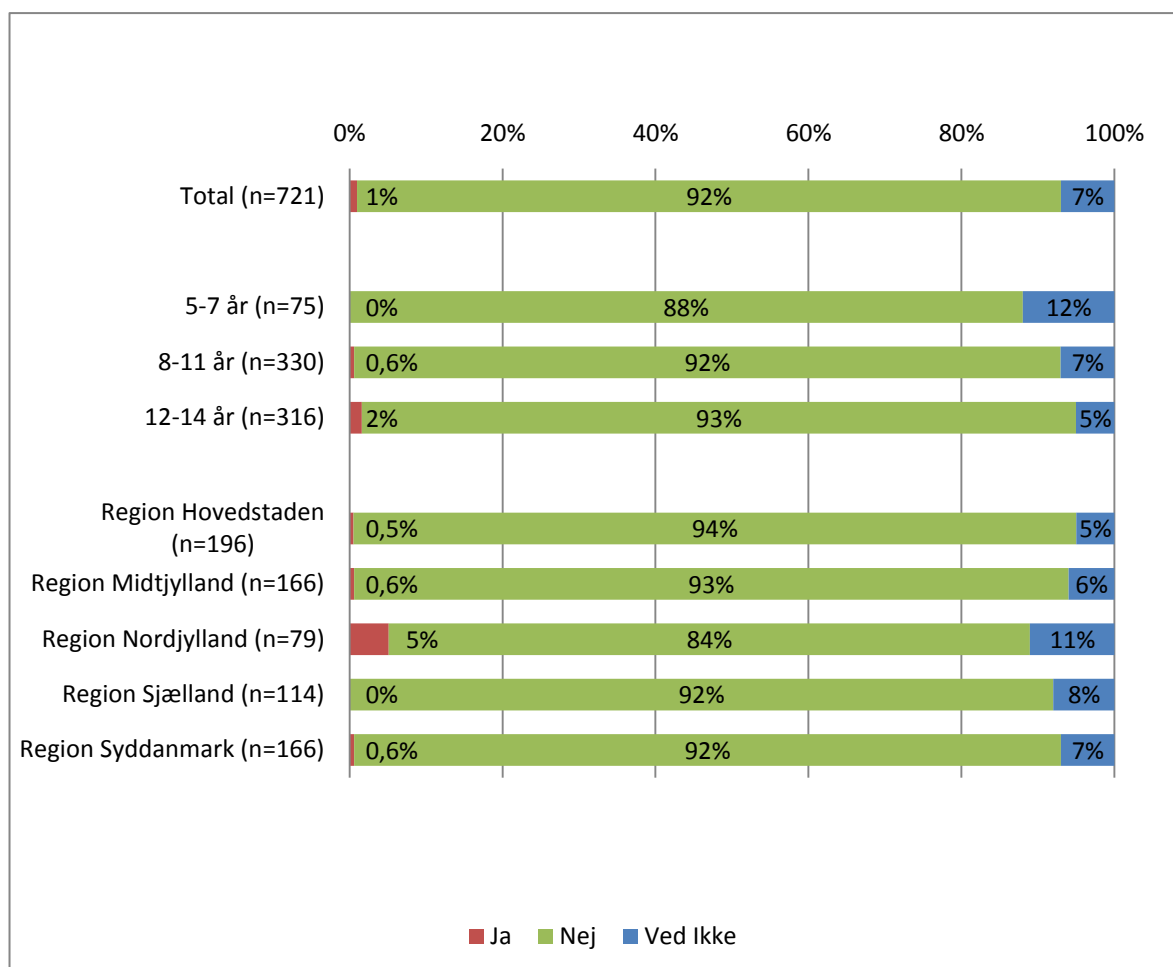
	Total	5-7-årige	8-11-årige	12-14-årige
Flere gange om ugen	0 %	0 %	0 %	0 %
Ugentligt	0 %	0 %	0 %	0 %
Flere gange om måneden	0 %	0 %	0 %	0 %
Månedligt	0,1 %	0 %	0 %	0,3 %
1-11 gange inden for det seneste år	0,6 %	0,4 %	0,2 %	1,2 %
<i>Solariebrugere totalt</i>	<i>1 %</i>	<i>0 %</i>	<i>0 %</i>	<i>2 %</i>
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	0,9 %	1,2 %	0,9 %	0,6 %
Jeg har aldrig brugt solarium ¹⁰	69 %	28 %	73 %	94 %
Jeg ved ikke hvad et solarium er	30 %	70 %	26 %	4 %
Ved ikke	0,1 %	0 %	0 %	0,3 %
Total	100 % (n=1.026)	100 % (n=252)	100 % (n=445)	100 % (n=329)

Ingen signifikant forskel på solariebrug i regionerne eller blandt piger og drenge.

¹⁰ Årsagen til at dette tal er mindre for de 5-7-årige og de 8-11-årige er, at disse aldersgrupper har angivet, at de slet ikke ved hvad et solarium er. Lægger man de to tal sammen ses, at 98 % af de 5-7-årige enten ikke ved hvad et solarium er eller svarer at de aldrig har brugt solarium sammenlignet med 99 % af de 8-11-årige og 98 % af de 12-14-årige.

Intention om at bruge solarium i fremtiden blandt 5-14-årige

Figur 2.1. Forventer du at gå i solarium i fremtiden? Fordelt på alder og region*.

*Ingen signifikant forskel på køn.

3. Brug af solarium blandt 15-25-årige

Solariebrug blandt 15-25-årige

Tabel 3.1:

- Der er 15 % af de 15-25-årige, som har brugt solarium inden for det seneste år. 5 % er hyppige solariebrugere, mens de resterende 10 % bruger solarium sjældnere end en gang om måneden.
- Der er flere solariebrugere blandt 15-25-årige piger (20 %) end blandt 15-25-årige drenge (11 %).
- Knap seks ud af ti af de 15-25-årige (57 %) angiver, at de aldrig har brugt solarium, heraf flest drenge.

Udvikling i solariebruget blandt de 15-25-årige

Figur 3.1:

- Andelen af 15-25-årige solariebrugere er faldet fra 41 % i 2008 til 15 % i 2012. Fra 2011 til 2012 er der ingen signifikant forskel på andelen af solariebrugere.

Figur 3.2:

- Der er flere unge, som aldrig har prøvet at bruge solarium i 2012 end i 2011. Der har været en jævn stigning i andelen af 15-25-årige, der aldrig har prøvet at bruge solarium siden 2008, hvor andelen var 34 %. I 2012 var det 57 %, der aldrig havde prøvet at gå i solarium.

Hvor går de unge i solarium henne?

Figur 3.3:

- Knap ni ud af ti af de unge (86 %) bruger møntsol uden personlig betjening. 12 % bruger betjente solcentre og 10 % bruger solarium i et fitnesscenter.
- Solkampagnen har ikke en opgørelse over antallet af hhv. møntsole, solcentre med personlig betjening, solarier i fitnesscentre osv., men det er sandsynligt, at unges brug af solarium forskellige steder i højere grad afspejler udbuddet af solarier end de unges præferencer for at gå i solarium bestemte steder.

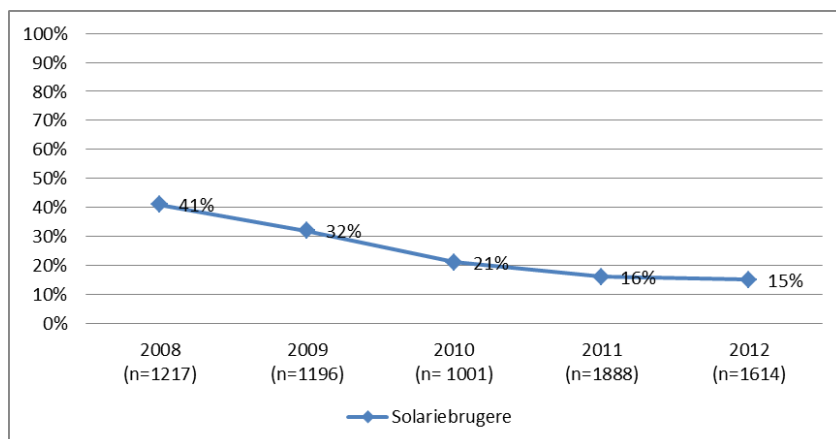
Solariebrug blandt 15-25-årige

Tabel 3.1. Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder? Fordelt på køn*.

	Total	Piger	Drenge
Flere gange om ugen	0 %	1 %	0 %
En gang om ugen	1 %	1 %	1 %
2-3 gange om måneden	2 %	2 %	2 %
En gang om måneden	2 %	2 %	1 %
Hyppigt solariebrug (delsum)		5 %	6 %
1-11 gange inden for de seneste 12 måneder	10 %	14 %	7 %
Solariebrugere total		15 %	20 %
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	27 %	34 %	21 %
Jeg har aldrig brugt solarium	57 %	47 %	68 %
Ved ikke ¹¹	0 %	1 %	0 %
Total	100 % (n=1.614)	100 % (n=798)	100 % (n=816)

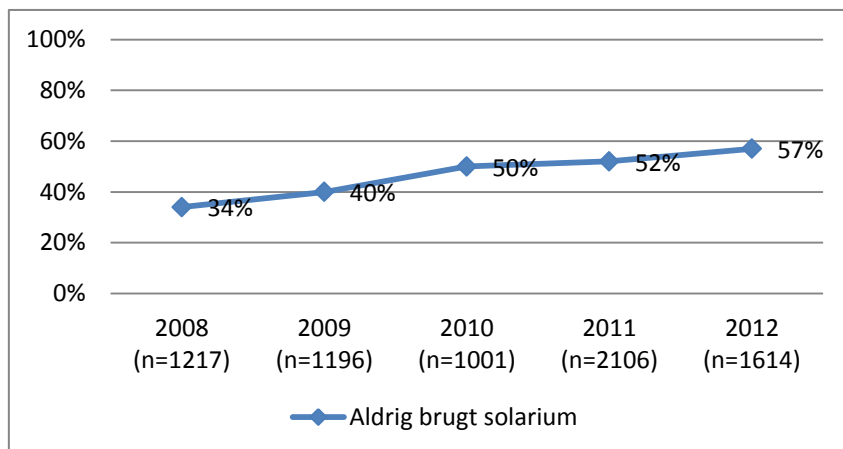
*Ingen signifikant forskel på alder eller region.

Udvikling i solariebruget blandt de 15-25-årige

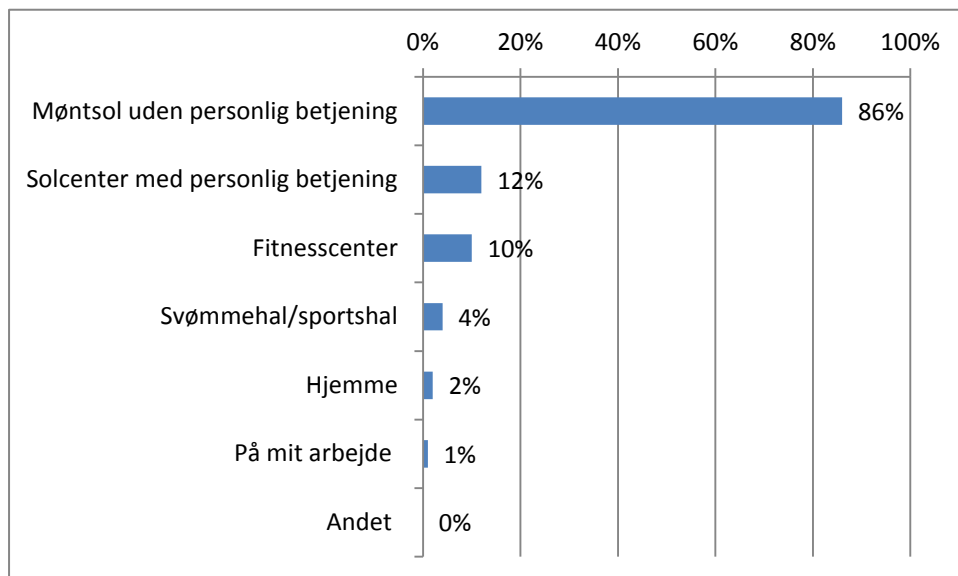
Figur 3.1. Udviklingen i andelen af 15-25-årige solariebrugere fra 2008 til 2012.

¹¹ "Ved ikke"-kategorien (n=7) frasorteres i de efterfølgende analyser, derfor er det samlede antal respondenter i tabel 3.1. større end senere hen.

Figur 3.2. Udviklingen i andelen af unge, som aldrig har brugt solarium fra 2008-2012.

Hvor går de unge i solarium henne?

Figur 3.3. Hvor går du i solarium henne? Angiv gerne flere svar. Blandt 15-25-årige solariebrugere (n=243).

4. Intention om fremtidig brug af solarium blandt de 15-25-årige

Fremtidig solariebrug blandt 15-25-årige

Figur 4.1:

- Der er 16 % af de 15-25-årige, der forventer at bruge solarium i fremtiden.
- Mere end tre fjerdedele af solariebrugerne (77 %) angiver, at de vil fortsætte, mens 5 % af ikke-solariebrugerne angiver, at de forventer at starte med at bruge solarium i fremtiden.
- Blandt piger er der en højere andel, der forventer at bruge solarium i fremtiden end der er blandt drenge (19 % mod 12 %). Dette er i overensstemmelse med, at flere piger end drenge er nuværende solariebrugere (jf. tabel 3.1, kapitel 3).

Hvad skal der til for at få de unge solariebrugere til at stoppe deres brug?

Figur 4.2:

- De nuværende solariebrugere, der forventer at bruge solarium i fremtiden, er blevet spurgt om, hvor vidt de forventer at bruge mere, mindre eller samme mængde solarium i fremtiden. Kun 3 % forventer at bruge mere solarium, mens hele 67 % forventer at bruge samme mængde solarium.
- De unge solariebrugere, der forventer at fortsætte med at bruge solarium i samme eller højere grad end nu, er efterfølgende blevet spurgt om, hvad der skal til for at få dem til at stoppe eller nedsætte deres solariebrug.
  - Mange unge skal have kræft i huden tæt inde på livet, før de vil nedsætte eller stoppe deres solarieforbrug. 62 % angiver, at de vil stoppe eller nedsætte deres solariebrug, hvis de bliver ramt af hud- eller modermærkekræft, mens 33 % angiver, at de vil stoppe eller nedsætte deres solariebrug, hvis en af deres nærmeste blev ramt.
  - Der er 42 %, der angiver, at de ville stoppe eller nedsætte deres solariebrug, hvis der kom bedre alternativer til at blive brun. Dette hænger sammen med, at mange unge netop går i solarium for at blive brune (se kapitel 6).

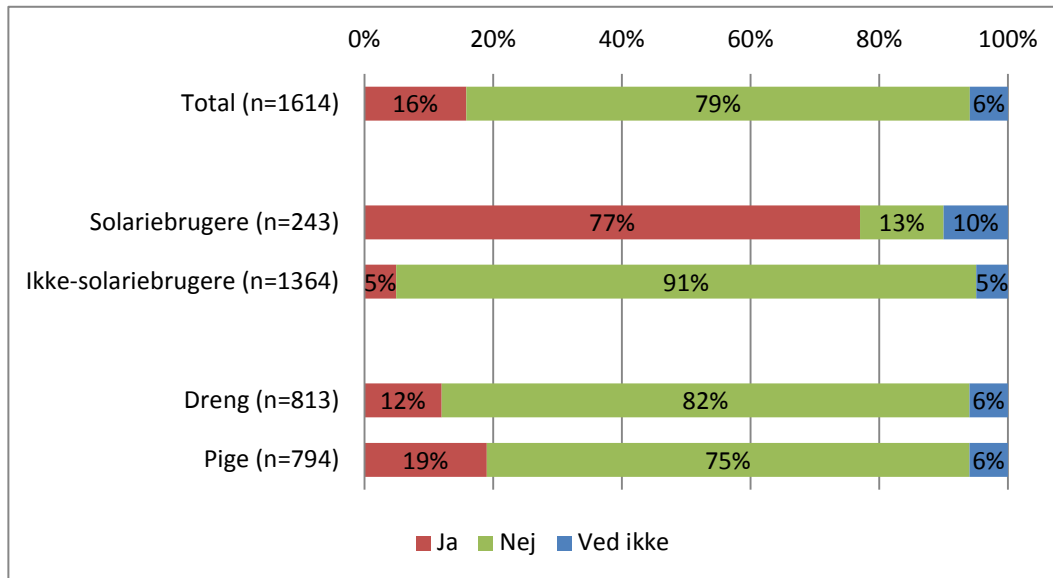
Udviklingen i de 15-25-åriges intention om at bruge solarium

Figur 4.3.

- Andelen af unge, som har intention om at bruge solarium, er faldet fra 41 % i 2008 til 13 % i 2011. I 2012 er andelen af unge, som har intention om at bruge solarium, steget til 16 %. Hvad denne stigning skyldes er ikke muligt at sige på baggrund af denne rapport's resultater. Vi ved dog, at unge er en påvirkelig gruppe. Som med andre ungdomstrends kan tendensen vende, så det igen bliver smart at være solariebrun.

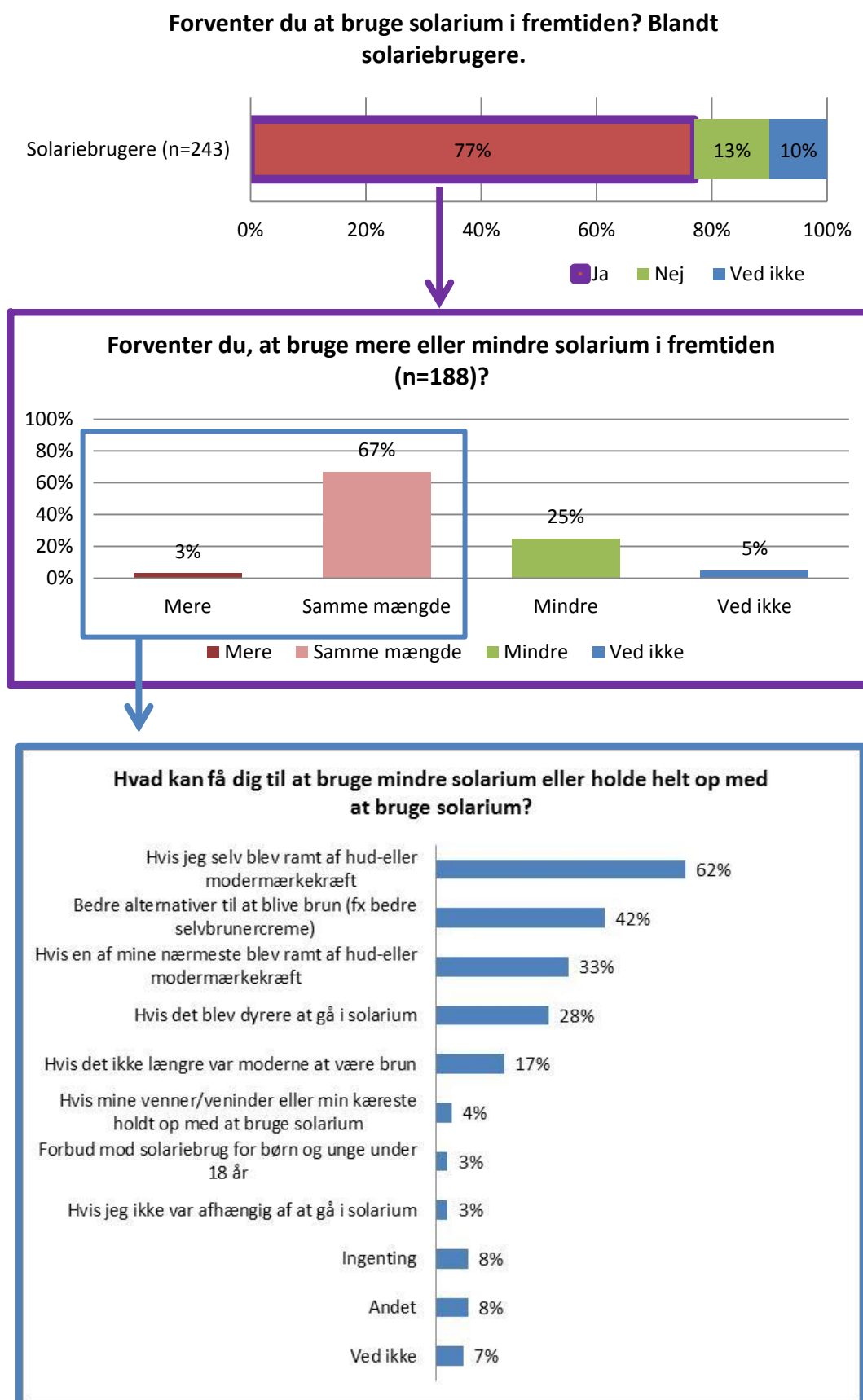
Fremtidig solariebrug blandt 15-25-årige

Figur 4.1. Forventer du at bruge solarium i fremtiden? Blandt 15-25-årige unge, fordelt på køn og solarie- og ikke-solariebrugere*.

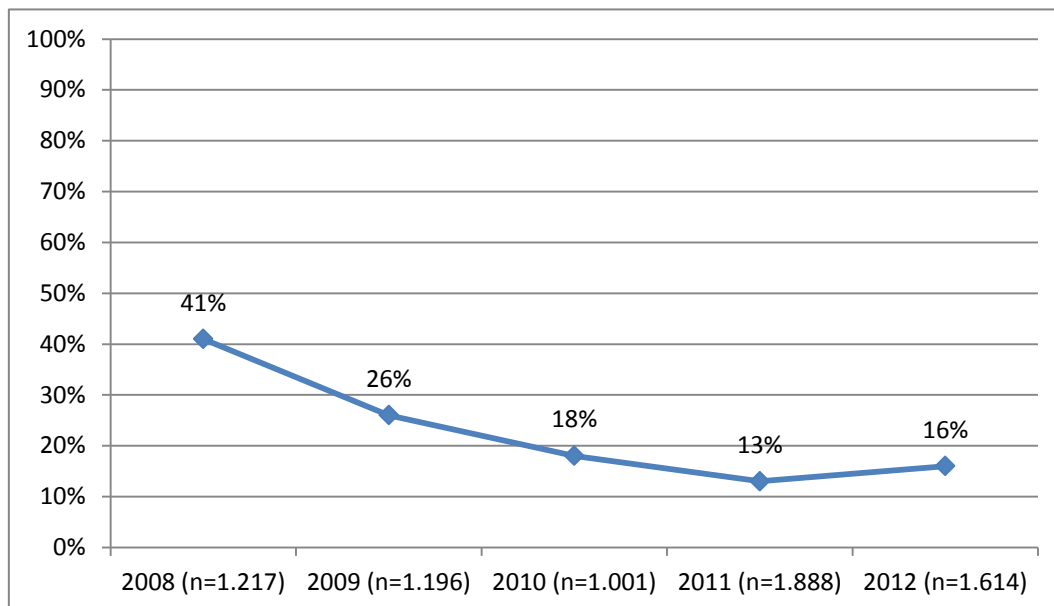
*Ingen signifikant forskel alder.

Figur 4.2. Brug af solarium i fremtiden blandt solariebrugere.

Udviklingen i de 15-25-åriges intention om at bruge solarium

Figur 4.3. Udviklingen i andelen af 15-25-årige, der forventer at bruge solarium i fremtiden - fra 2008-2012.

5. Debutalder for solariebrug

Debutalder for solariebrug

Tabel 5.1:

- 52 % af de 15-25-årige tidligere eller nuværende solariebrugere havde deres debut i solariet, inden de blev 15 år. Gennemsnitsalderen var 14,6 år.
- 4 % af de 15-25-årige havde deres solariedebut, da de var mellem 8 og 11 år.
- Andelen af piger, der havde deres solariedebut, før de fyldte 15 år, er dobbelt så stor som andelen af drenge, der havde deres solariedebut, før de fyldte 15 år (63 % sammenlignet med 32 %).

Udviklingen i debutalder fra 2011-2012

Figur 5.1:

- Der ses et signifikant fald i den gennemsnitlige debutalder fra 15,0 år i 2011 til 14,6 år i 2012. Unge angiver således – gennemsnitligt – en lavere debutalder i 2012 end i 2011.

Hvem fulgtes de unge med første gang, de gik i solarium?

Figur 5.2:

- De fleste 15-25-årige fulgtes med nogen den første gang, de gik i solarium (82 %).
- Flest fulgtes med venner eller deres mor første gang, de gik i solarium.
- Solariebrug som et socialt fænomen vil blive belyst nærmere i kapitel 9.

Debutalder for solariebrug

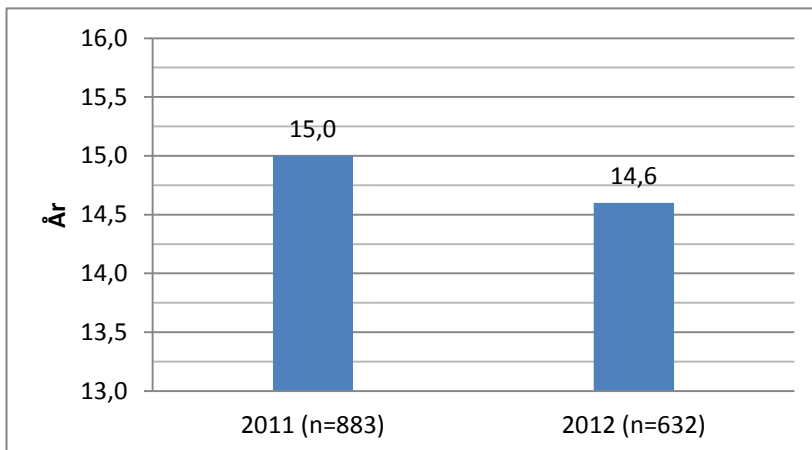
Tabel 5.1. *Hvor gammel var du første gang, du gik i solarium? Blandt nuværende og tidligere solariebrugere. Fordelt på køn*.*

	Total	Piger	Drenge
Under 8 år	0,3 % ¹²	0,3 %	0,4 %
8-11 år	4 %	5 %	2 %
12-14 år	48 %	58 %	30 %
Debutalder under 15 år	52 %	63 %	32 %
15-20 år	47 %	37 %	65 %
21-25 år	1 %	1 %	3 %
Total	100 % (n=632)	100 % (n=398)	100 % (n=234)

*Ingen signifikant forskel på nuværende og tidligere solariebrugere.

Udviklingen i debutalder fra 2011 til 2012

Figur 5.1. *Udviklingen i gennemsnitlig debutalder fra 2011-2012¹³. Blandt nuværende og tidligere solariebrugere.*

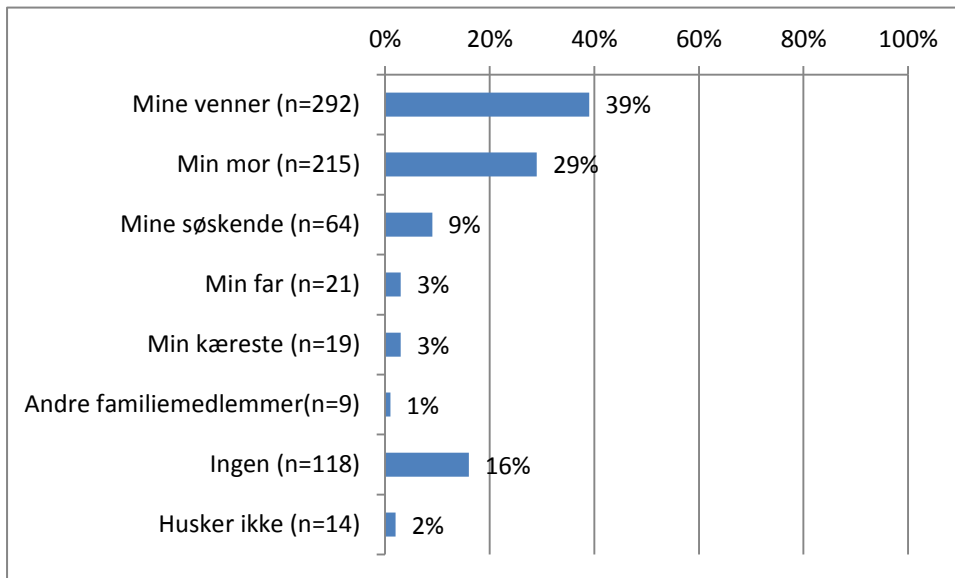

¹² Der er én pige og én dreng, der har angivet, at de startede med at gå i solarium, før de fyldte 8 år.

¹³ Her er den statistiske test "Students T-test" brugt til at analysere forskelle mellem to gennemsnit.

Hvem fulgtes de unge med første gang, de gik i solarium?

Figur 5.2. Hvem fulgtes du med første gang, du gik i solarium? Blandt nuværende og tidligere solariebrugere (n=632). Angiv gerne flere svar.

6. Årsager til, at nogle unge går i solarium

Årsager til at bruge solarium

Figur 6.1:

- De fleste unge går i solarium af kosmetiske årsager: 79 % angiver, at de går i solarium for at blive brune, at 52 % angiver, at de føler sig pænere, når de går i solarium.
- De unge oplever også velvære ved at gå i solarium: 35 % angiver, at de går i solarium fordi det er afslappende.
- Der er også 43 %, der angiver, at de går i solarium for at forberede huden til stærk sol inden ferie. Der kan imidlertid argumenteres for, at man ikke bør lade sig forbrune i solarier før en ferie:
  - Studier viser, at forbruning i solarier forud for en solferie giver så godt som ingen beskyttelse mod de DNA-skader, huden får af solen (IARC, 2006). WHO anslår, at den farve man får fra forbruning i solarier svarer til en solcreme med faktor 2-3 – dvs. det er en meget begrænset beskyttelse (WHO, 2010)
- Der er også 26 %, der angiver, at de går i solarium for at få D-vitamin. Det er korrekt, at man kan få noget D-vitamin fra solarier, men:
  - Det er kun UVB-stråling, der danner D-vitamin i huden, og der er stor forskel på, hvor meget UVB-stråling, der er i solarier. Desuden får man store mængder UVA-stråling, der ikke har betydning for D-vitaminsyntesen. Miljøstyrelsen, DMI, Dansk Dermatologisk Selskab, Sundhedsstyrelsen og Kræftens Bekæmpelse fraråder brug af solarium som kilde til D-vitamin*.
- De 7 %, der angiver andre årsager for at bruge solarium, angiver lys og varme som to vigtige aspekter af deres solariebrug; særligt om vinteren, hvor det er koldt og mørkt udenfor (oplysninger fremgår ikke af figur).

Brug af selvbruner og spray-tan

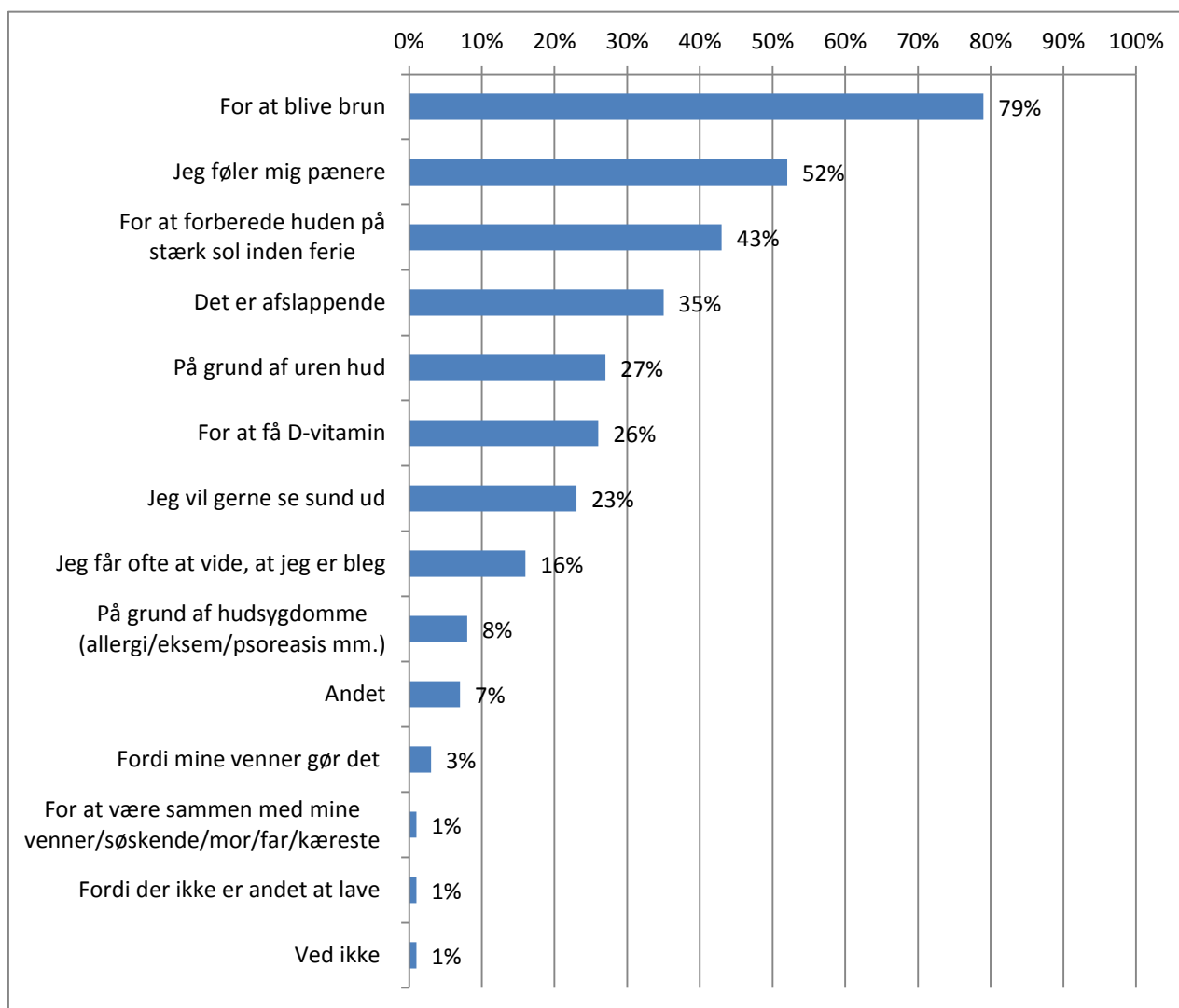
Figur 6.2:

- Selvbruner og spraytan er alternative metoder til at opnå en solbrun kulør. Der er 17 %, som angiver at de har brugt selvbruner og/eller spraytan.
- Det viser sig imidlertid, at selvbruner og spraytan ikke bruges som *alternativ* til solarier, men snarere som et yderligere bidrag til at opnå den solbrune farve. Dette ses ved, at det faktisk er solariebrugerne, der i langt højere grad bruger selvbruner/spraytan end ikke-solariebrugerne. Blandt solariebrugerne angiver 33 %, at de har brugt selvbruner og/eller spraytan inden for det seneste år sammenlignet med 14 % af ikke-solariebrugerne.

* Miljøstyrelsen, DMI, Dansk Dermatologisk Selskab, Sundhedsstyrelsen, Kræftens Bekæmpelse (2012): Faktaark om solarium. Kan hentes fra www.skrunedforsolen.dk under "Forskning og evaluering" → Faktaark.

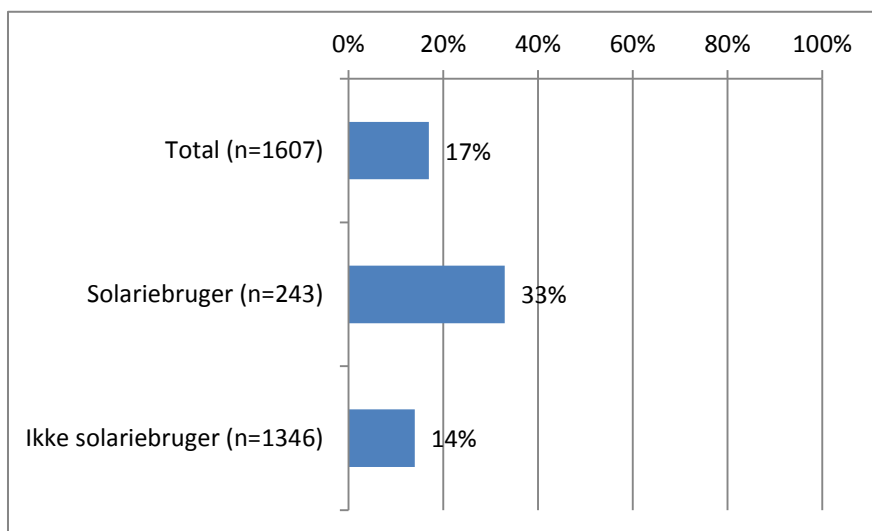
Årsager til at bruge solarium

Figur 6.1. Hvad er typisk din begrundelse for at bruge solarium? (Angiv gerne flere svar) Blandt 15-25-årige solariebrugere (n=243).

Brug af selvbruner og spray-tan

Figur 6.2. Andelen af 15-25-årige, der har brugt selvbruner/spray-tan¹⁴ inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

¹⁴ Respondenterne blev spurgt separat til brug af hhv. selvbruner og spraytan, men i analysen er alle, der har brugt enten selvbruner, spray-tan eller begge, slået sammen.

7. Årsager til, at nogle unge ikke går i solarium

Årsager til ikke at bruge solarium blandt unge, som aldrig har brugt solarium

Figur 7.1:

- De 15-25-årige unge, der aldrig har brugt solarium, er blevet spurgt om, hvorfor de ikke bruger solarium. Tre ud af fire (76 %) svarer, at det er helt unødvendigt at bruge solarium. De behøver således ikke en særlig grund til ikke at gå i solarium.
- De sundhedsmæssige risici afholder også mange fra at gå i solarium: 73 % angiver, at de er bekymrede for, at solariebrug ville kunne skade deres sundhed/krop.
- Hvor solariebrugerne især havde kosmetiske grunde til at gå i solarium (jf. figur 6.1., kapitel 6), mener de unge, der aldrig har været i solarium, at det faktisk ville skade deres udseende/stil at gå i solarium: 66 % angiver, at solariebrug ikke er deres stil, mens 41 % mener, at solarium giver en unaturlig kulør.
- Blandt de respondenter, som har svaret "Andet", er den hyppigste årsag til ikke at bruge solarium, at de er opmærksomme på, at solariebrug øger risikoen for kræft i huden, at de er tilfredse med egen kulør og at det er spild af penge (fremgår ikke af figur).

Årsager til ikke at bruge solarium blandt tidligere solariebrugere

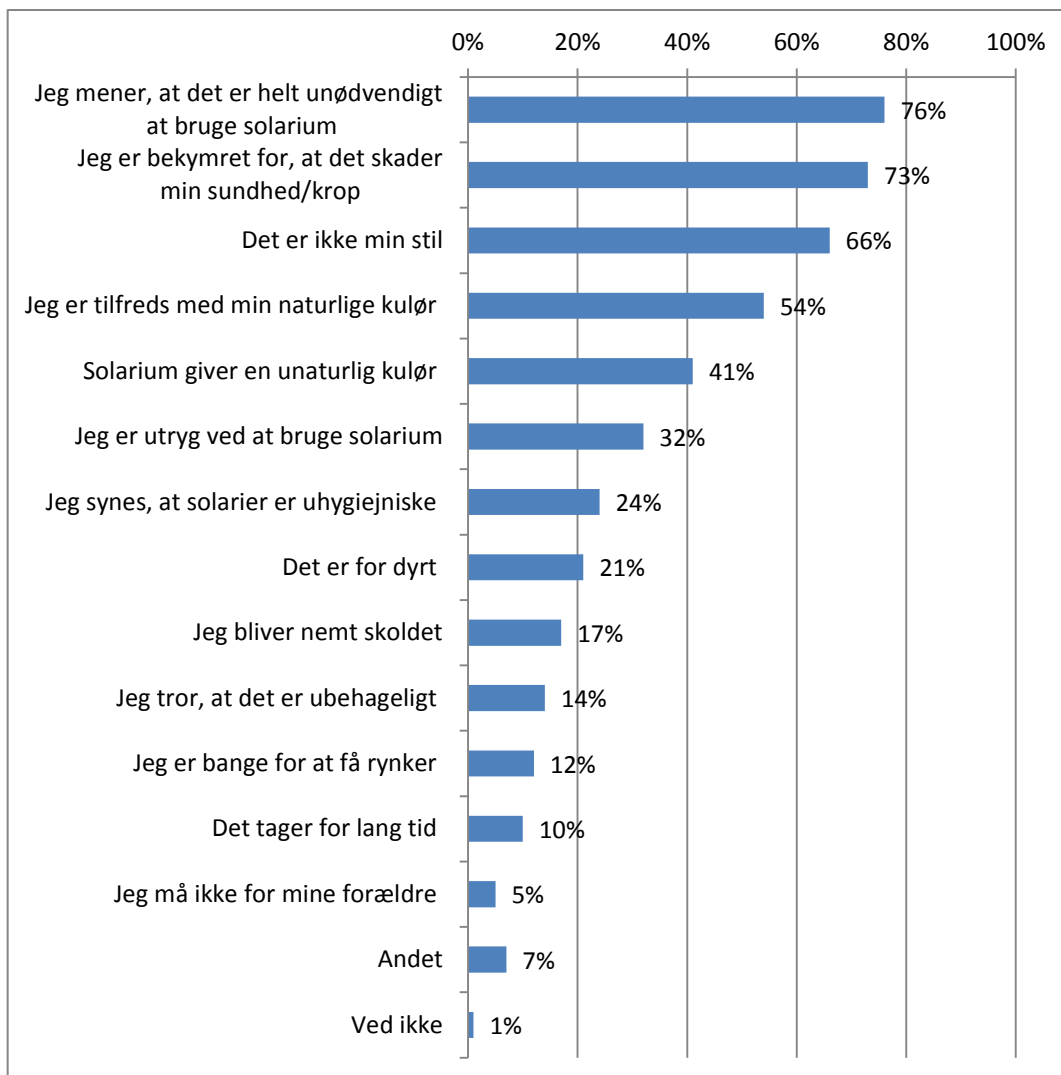
Figur 7.2:

- De meste angivne årsager til, at tidligere solariebrugere ikke går i solarium længere, ligner meget de mest angivne årsager til, at aldrig-solariebrugere ikke går i solarium. En forskel er dog, at bekymringen for egen sundhed/krop kommer op som den mest angivne årsag blandt de tidligere solariebrugere.
- Prisen på solariebrug haft betydning for, at 31 % af de tidligere solariebrugere ikke længere bruger solarium. Denne årsag er den femte mest angivne årsag, mens den blandt aldrig-solariebrugerne var nede på en ottendeplads.
- Blandt de tidligere solariebrugere, der har svaret 'Andet', angives mange forskellige årsager; heriblandt synlige skader på huden, for stor afstand til solarier, tid og at de kun brugte solarium i forbindelse med en større begivenhed, som f.eks. bryllup eller konfirmation.

Hvordan er de unge bekymrede for, at solarium skader deres sundhed?

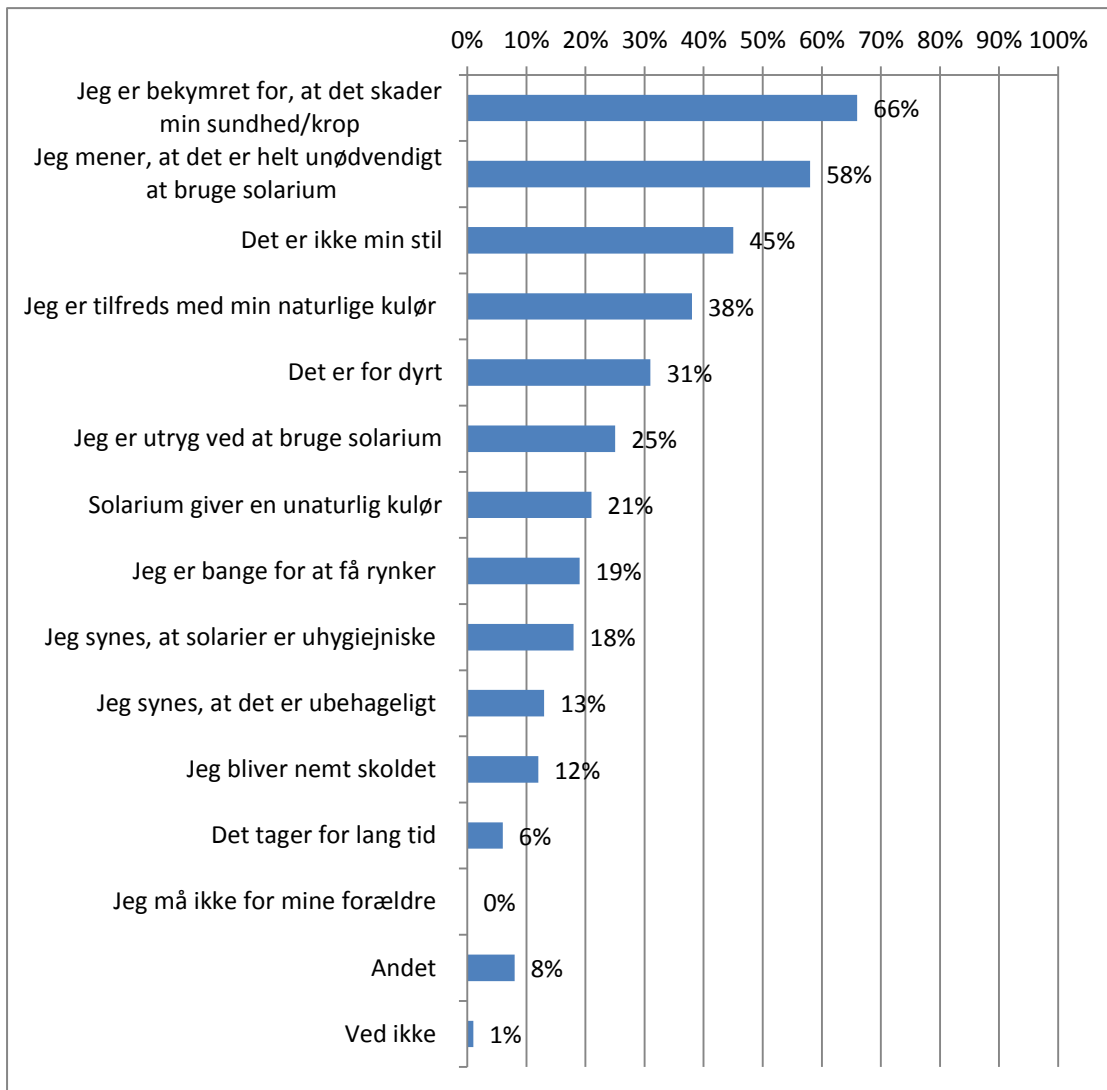
Figur 7.3:

- De respondenter som har svaret, at de ikke bruger solarium, fordi de er bekymrede for, at det skader deres sundhed og/eller krop, er blevet spurgt til, hvordan de er bekymrede. Her er det kræftrisikoen, der fylder mest: 96 % svarer, at de er bekymrede for at få hudkræft, mens 82 % svarer, at de er bekymrede for at få modermærkekræft. Modermærkekræft er en mere alvorlig sygdom end almindelig hudkræft, men det tyder altså ikke på, at de 15-25-årige er klar over dette.
- 37 % er bekymrede for at få pigmentpletter, 31 % er bekymrede for at få forbrændinger, og 28 % er bekymrede for at få øjenskader.

Årsager til ikke at bruge solarium blandt unge, som aldrig har brugt solarium**Figur 7.1.** Hvorfor bruger du ikke solarium? (Angiv gerne flere svar). Blandt 15-25-årige respondenter, som aldrig har brugt solarium (n=921).

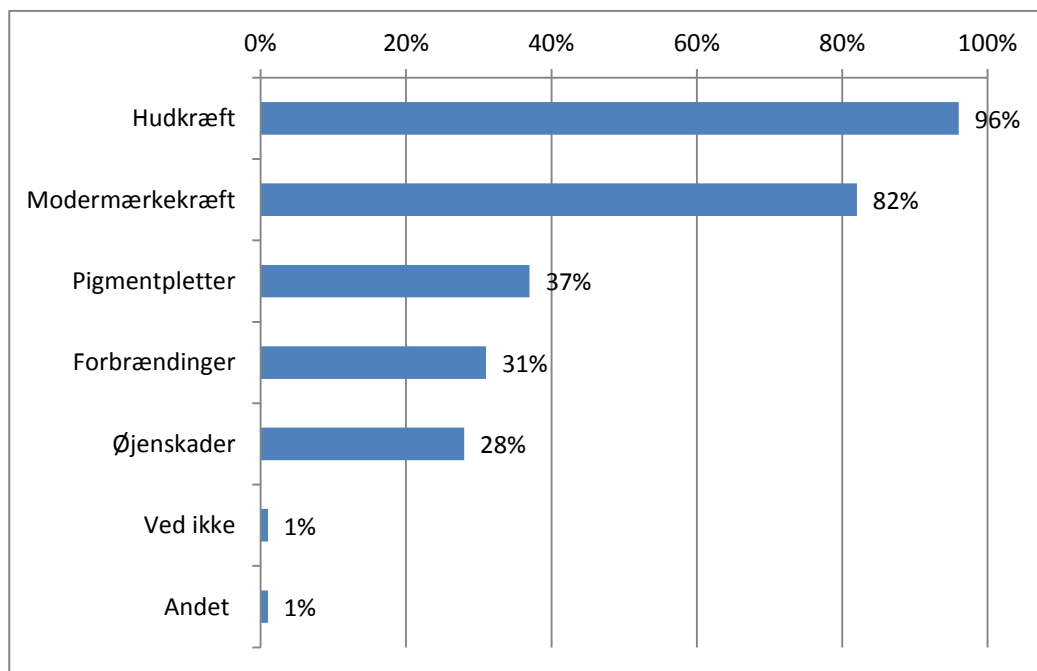
Årsager til ikke at bruge solarium blandt tidligere solariebrugere

Figur 7.2. Hvorfor bruger du ikke solarium længere? (Angiv gerne flere svar). Blandt 15-25-årige tidligere solariebrugere (n=443).

Hvordan er de unge bekymret for, at solarium skader deres sundhed?

Figur 7.3. *Hvordan er du bekymret for, at solarium skader din sundhed/krop? (Angiv gerne flere svar). Blandt tidligere solariebrugere og aldrig-solariebrugere, der har angivet, at de ikke bruger solarium, fordi de er bekymrede for, at det skader deres sundhed/krop (n=961). 'Jeg er bekymret for at få... ':*

8. Fordele og ulemper ved at bruge solarium – ifølge de unge

Fordele ved at bruge solarium – ifølge de unge

Figur 8.1.

- Knap hver tredje af de 15-25-årige mener ikke, at der er nogen fordele ved at bruge solarium.
- De mest nævnte fordele ved at bruge solarium er: "Det giver bedre humør og velvære", "Det forbereder huden til stærk, naturlig sol" og "Det forebygger/afhjælper mangel på D-vitamin".
- De unge, der ikke bruger solarium, mener i højere grad end solariebrugerne, at der ikke er nogen fordele ved at gå i solarium (37 % sammenlignet med 5 % af solariebrugerne).
- Der nævnes de samme fordele blandt solariebrugere og ikke-solariebrugere. For de enkelte fordele gælder imidlertid, at langt flere solariebrugere end ikke-solariebrugere har angivet fordelene.
- De fordele, som solariebrugerne nævner, er de samme, som blev nævnt i kapitel 6, da solariebrugerne skulle angive, hvorfor de går i solarium (jf. figur 6.1, kapitel 6).

Ulemper ved at bruge solarium – ifølge de unge

Figur 8.2:

- De mest nævnte ulemper ved solariebrug er: "Almindelig hudkræft", "Modermærkekræft" og "pigmentpletter".
- Når flere solariebrugere end ikke-solariebrugere angiver fordele ved solariebrug, er det rimeligt at forestille sig, at flere ikke-solariebrugere end solariebrugere vil angive ulemper ved solariebrug. Det er imidlertid ikke tilfældet. Der er meget få forskelle mellem svarene fra solariebrugerne og ikke-solariebrugerne.
- Det eneste sted, hvor der ses en forskel mellem grupperne, er ved "Andre former for kræft". Denne ulempe nævner 58 % ikke-solariebrugere mod 45 % solariebrugere.
- Blandt både solariebrugerne og ikke-solariebrugerne er der næsten ingen, der angiver, at der ikke er nogen ulemper ved at bruge solarium (1-2 %).

Hvem taler de unge med om ulemperne ved solariebrug?

Figur 8.3:

- De unge er også blevet spurgt, hvorvidt de har snakket med nogen om ulemperne ved at gå i solarium. Godt halvdelen af de unge har talt med nogen om ulemper ved at bruge solarium, og de har især talt med deres venner, deres mor og/eller klassen/skolen.
- Blandt de unge, der har angivet "andre", er det især deres kæreste, de angiver (fremgår ikke af figur).
- Det er især de unge, der selv går i solarium, som har talt med nogen om ulemperne ved solariebrug. En tredjedel (36 %) af solariebrugerne og næsten halvdelen (48 %) af ikke-solariebrugerne har ikke talt med nogen.

Hvilke gener har de unge nuværende solariebrugere oplevet efter brug af solarium inden for det seneste år?

Figur 8.4:

- Godt en tredjedel af de nuværende solariebrugere (35 %) har oplevet gener i forbindelse med solariebesøg.
- Hver femte (20 %) har oplevet udtørring af huden og 14 % er blevet solskoldet efter solariebrug inden for det seneste år.
- Det er ligeledes bemærkelsesværdigt, at 5 % af de unge solariebrugere har oplevet, at modermærker klør eller er irriteret efter solariebesøg, og 1 % har oplevet, at modermærker er røde eller svulmer op. Opleves disse symptomer bør man straks søge læge.
- I "Andet"-kategorien nævnes lugten efter solariebrug og rødme som en gene (fremgår ikke af figur).

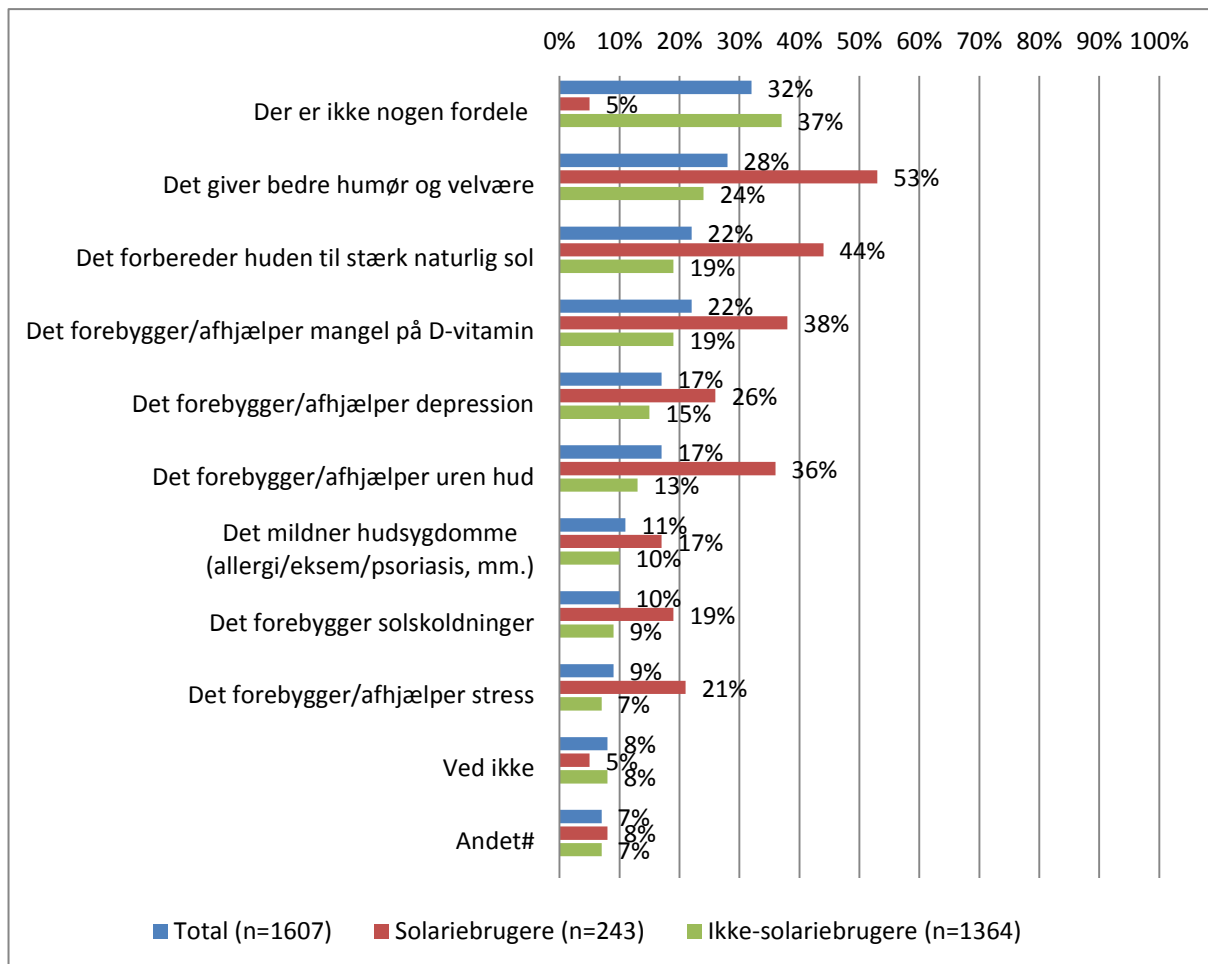
Hvilke gener har de unge tidligere solariebrugere oplevet efter brug af solarium?

Figur 8.5:

- Knap halvdelen af de unge (46 %), som tidligere har brugt solarium, har på et eller andet tidspunkt oplevet gener i forbindelse med brug af solarium.
- De hyppigst angivne gener for tidligere solariebrugere er solskoldninger (28 %) og udtørring af huden (18 %).
- Også i gruppen af tidligere solariebrugere er der flere, der har oplevet, at modermærker klør/irriterer (4 %), danner sår (1 %) eller svulmer op (1 %). Opleves disse symptomer, bør man straks søge læge.
- I "Andet"-kategorien nævner tidligere solariebrugere især lugten efter solariebrug som en gene (fremgår ikke af figur).

Fordele ved at bruge solarium – ifølge de unge

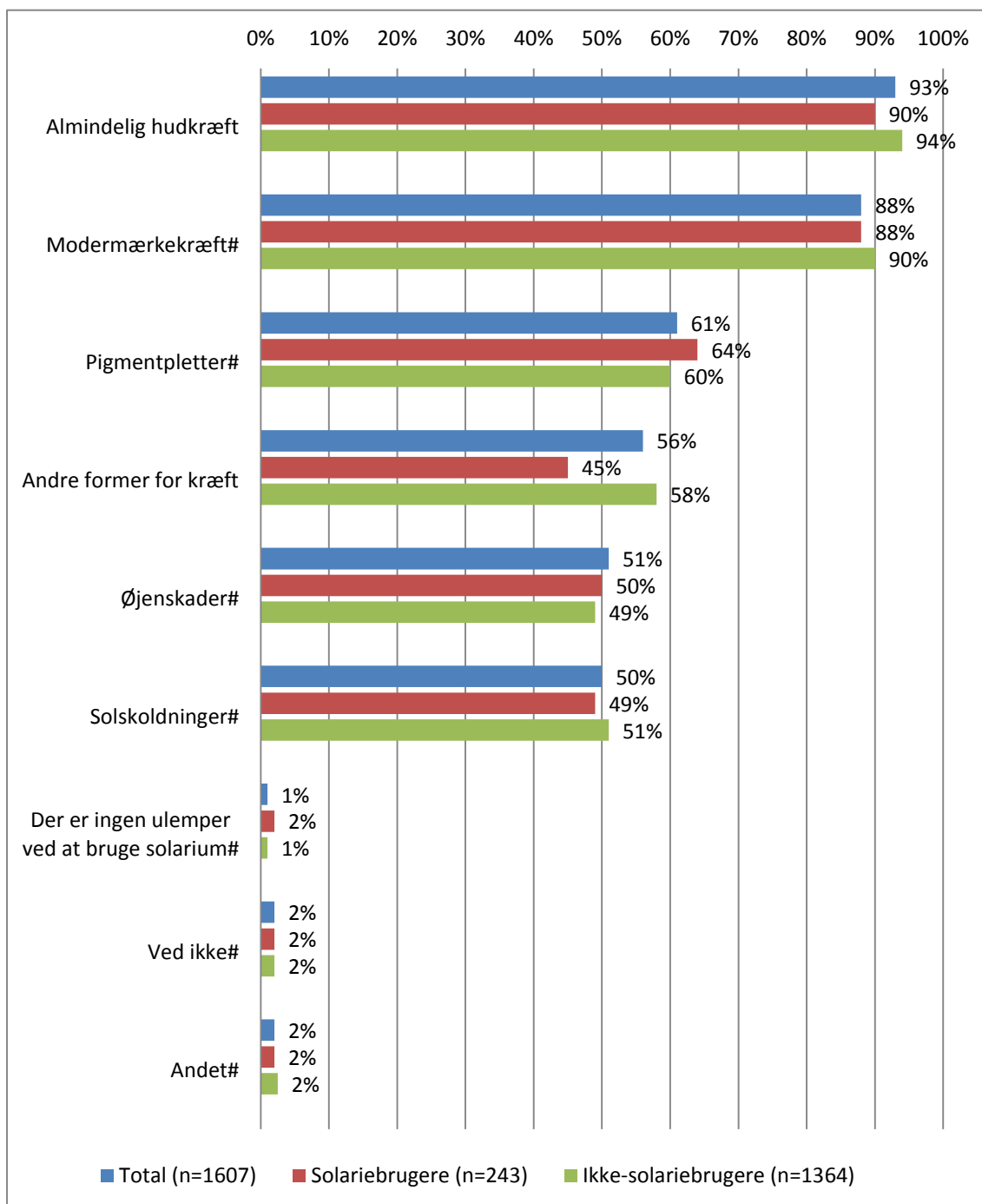
Figur 8.1. Hvilke fordele mener du, der er ved at bruge solarium? Fordelt på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

Ingen signifikant forskel på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

Ulemper ved at bruge solarium – ifølge de unge

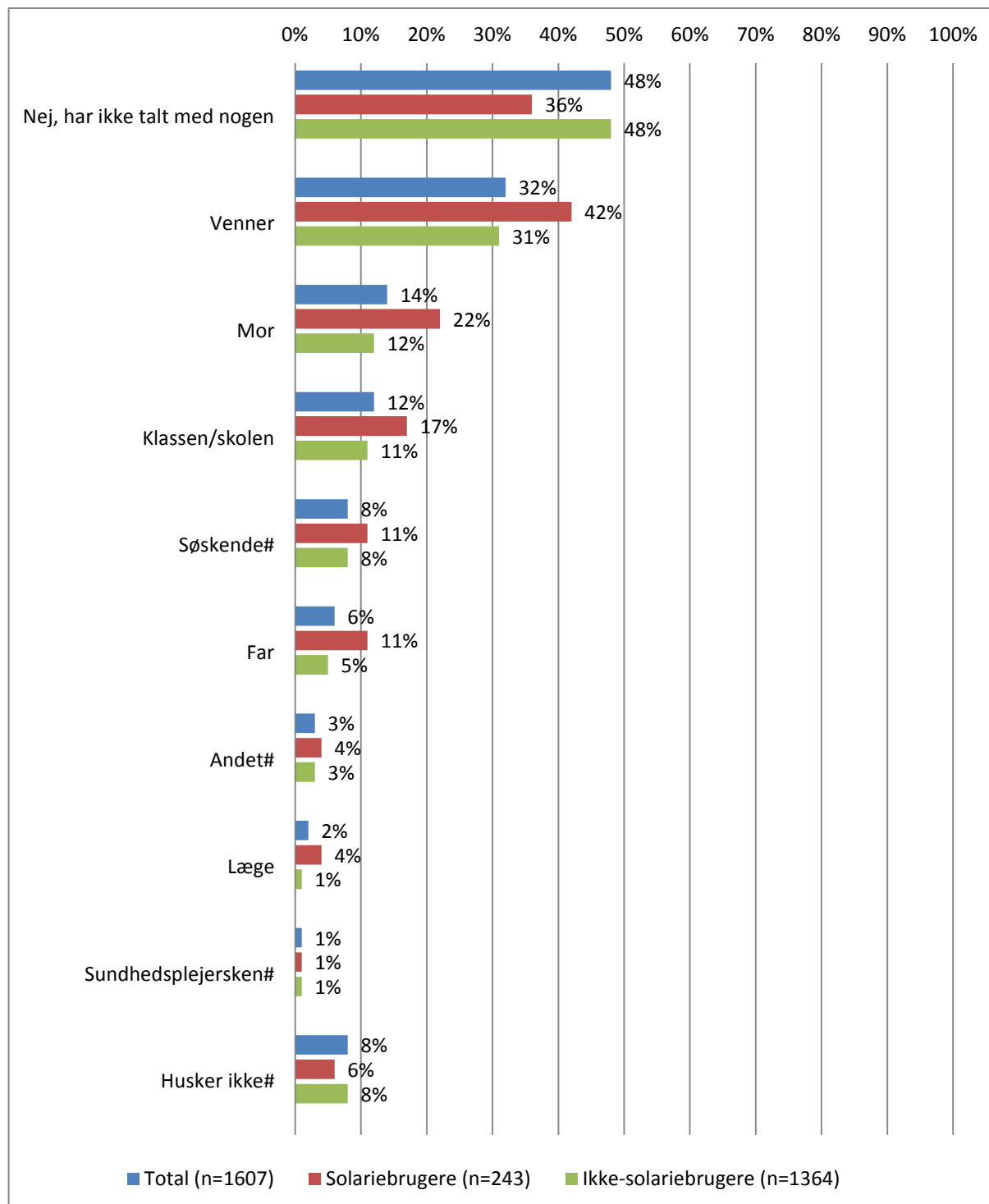
Figur 8.2. Hvilke ulemper mener du, der er ved at bruge solarium? Fordelt på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

Ingen signifikant forskel på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

Hvem taler de unge med om ulemperne ved solariebrug?

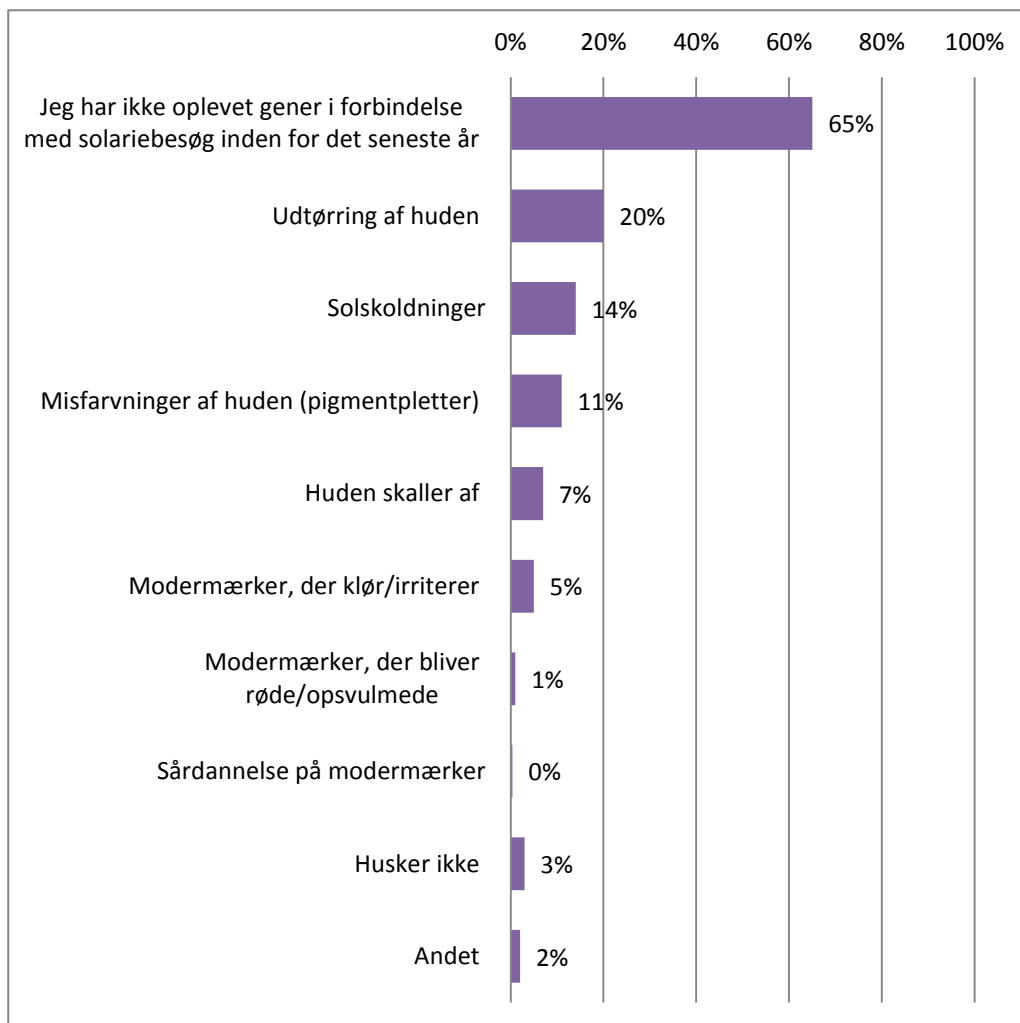
Figur 8.3. Har du inden for det seneste år snakket om ulemper ved solariebrug med nogen? (Angiv gerne flere svar). Fordelt på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

Ingen signifikant forskel på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

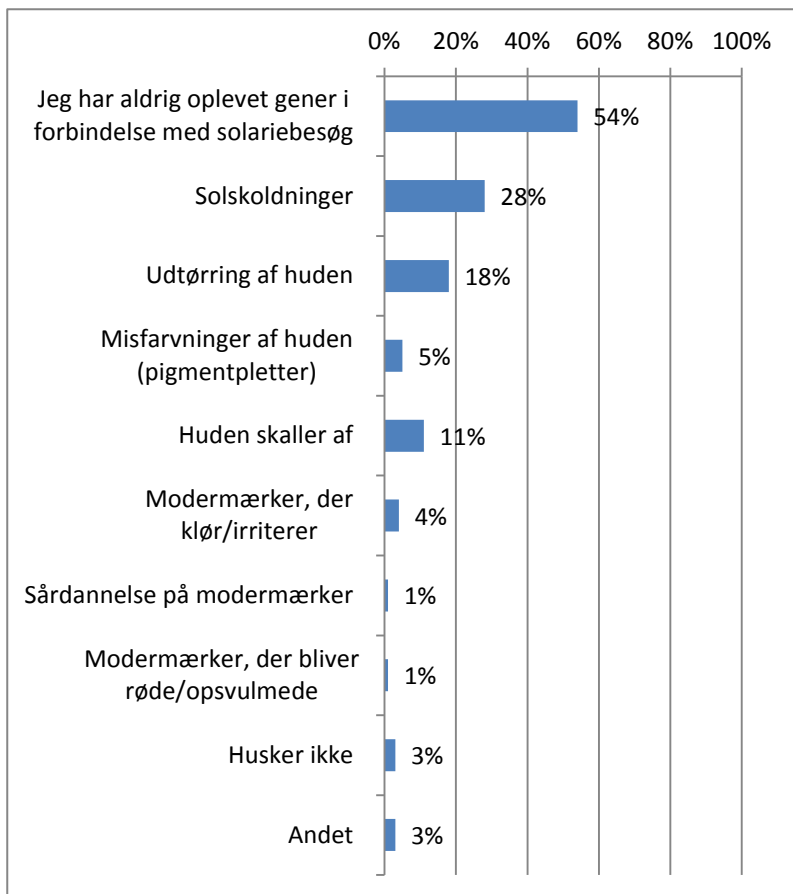
Hvilke gener har de unge nuværende solariebrugere oplevet efter brug af solarium inden for de seneste år?

Figur 8.4. Hvilke gener har du oplevet i forbindelse med solariebesøg inden for det seneste år (Angiv gerne flere svar)? Blandt nuværende solariebrugere (n=243).

Hvilke gener har de unge tidligere solariebrugere oplevet efter brug af solarium inden for de seneste år?

Figur 8.5. Hvilke gener har du oplevet i forbindelse med solariebesøg dengang du gik i solarium? (Angiv gerne flere svar). *Blandt tidligere solariebrugere (n=443).*

9. Solariebrug som et socialt fænomen

Vennernes solariebrug

Figur 9.1:

- Der er mere end en fjerdedel af de 15-25-årige (27 %), der angiver, at nogle eller næsten alle deres venner går i solarium. 43 % angiver, at få af deres venner går i solarium, mens 21 % angiver, at der ikke er nogen af deres venner, der går i solarium.
- Det er især solariebrugerne, der angiver, at nogle eller næsten alle deres venner går i solarium (50 % sammenlignet med 23 % blandt ikke-solariebrugerne).

Forældres brug af solarium

Figur 9.2:

- Der er 13 % af de unge, som angiver, at én eller begge deres forældre har været i solarium inden for det seneste år.
- Ligesom det var tilfældet for venners solariebrug ovenfor, ses en klar tendens til, at unge, der selv er solariebrugere, i højere grad har solariebrugende forældre end unge, der ikke selv er solariebrugere. 36 % af de solariebrugende unge angiver, at mindst én af deres forældre går i solarium sammenlignet med 9 % af ikke-solariebrugerne.

Hvem følges de unge med, når de går i solarium?

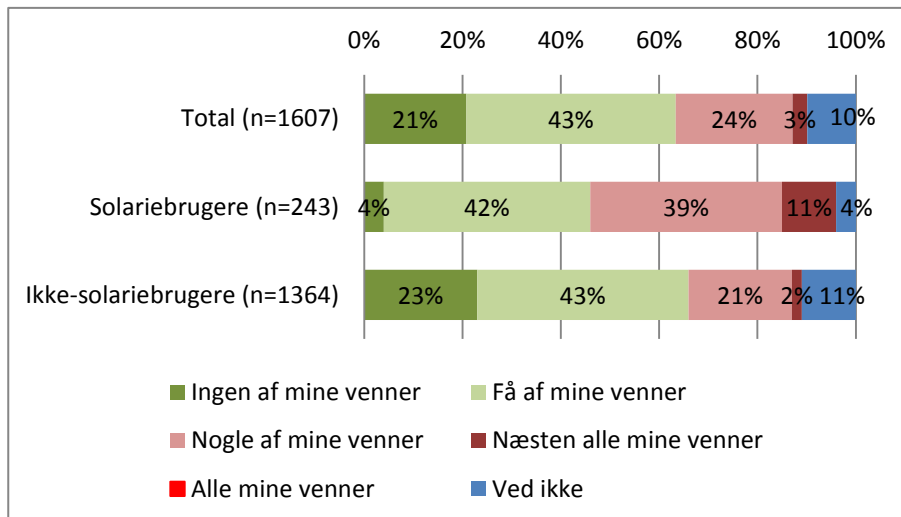
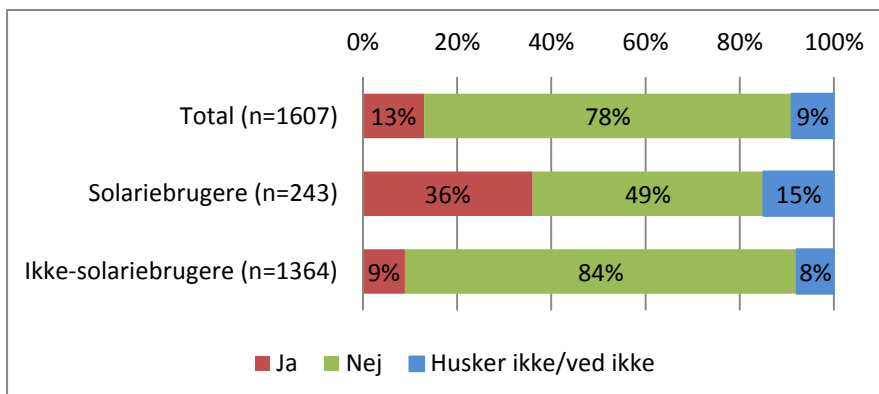
Figur 9.3:

- Over halvdelen (58 %) af de unge solariebrugere angiver, at de ofte eller af og til følges med nogen, når de går i solarium.
- Der er 42 %, der angiver, at de ikke følges med nogen, når de går i solarium. Det er langt flere, end ved de unges solariedebut, hvor kun 16 % angav, at de ikke fulgtes med nogen (jf. figur 5.2., kapitel 5). Det tyder således på, at de unge typisk starter med at følges med nogen, men at mange på sigt "lærer" at gå alene i solarium.
- Blandt de unge, der angiver, at de følges med nogen, når de går i solarium, angiver tre ud af fire (73 %), at de følges med deres venner. Der er 28 %, der følges med deres kæreste og 24 %, der følges med deres mor. Da de unge startede med at gå i solarium, var det også primært vennerne og mor, der var med. Der var til gengæld kun 3 %, der angav at de fulgtes med deres kæreste den første gang (jf. figur 5.2, kapitel 5).

Hvorfor følges de unge med nogen, når de går i solarium?

Figur 9.4:

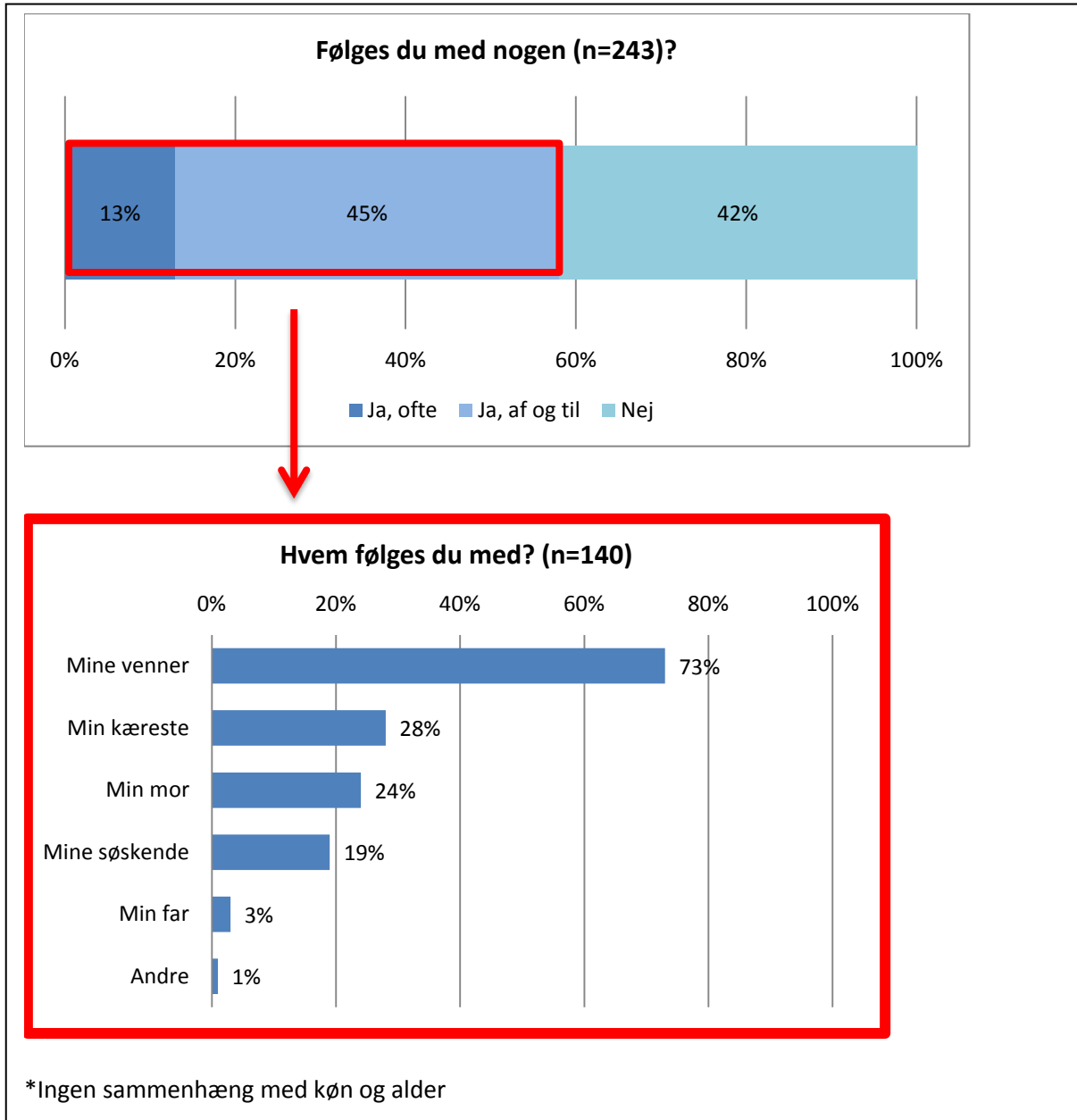
- De unge solariebrugere, der følges med nogen, når de går i solarium, er efterfølgende blevet spurgt om, hvorfor de følges med nogen. Langt de fleste (82 %) angiver, at de følges med nogen, fordi han/hun/de også skal i solarium. Godt halvdelen (54 %) angiver, at de følges med nogen, fordi det er hyggeligt, mens hver femte (19 %) angiver, at de følges med nogen, fordi det er utrygt at gå alene.

Vennernes solariebrug**Figur 9.1.** Hvor mange af dine venner bruger solarium? Fordelt på andelen af solariebrugere og ikke-solariebrugere.**Forældres brug af solarium****Figur 9.2.** Har én eller begge dine forældre været i solarium inden for de seneste 12 måneder? Fordelt på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

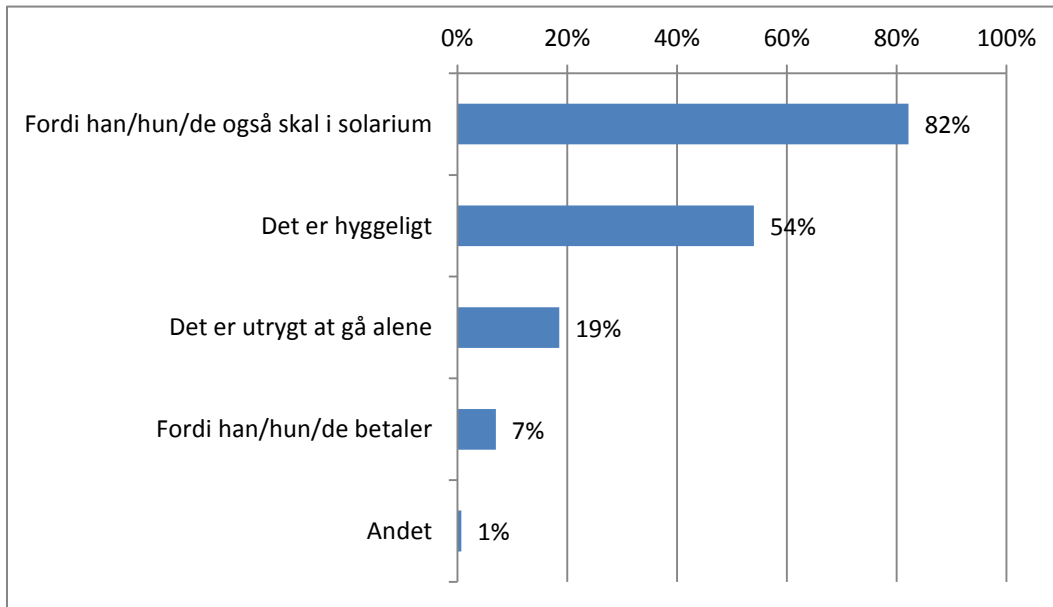
Hvem følges de unge med, når de går i solarium?

Figur 9.3. Følges du med nogen, når du går i solarium? Blandt solariebrugere. Hvis ja: Hvem følges du med?*

Hvorfor følges de unge med nogen, når de går i solarium?

Figur 9.4. Hvorfor følges du med nogen, når du går i solarium? (Angiv gerne flere svar). Blandt de solariebrugere, der følges med nogen, når de går i solarium (n=140).

10. Unges viden om risikoen ved solariebrug og viden om hud- og modermærkekræft

Viden om solariers sundhedsskadelige effekt

Figur 10.1:

- Uv-stråling fra solarier er kræftfremkaldende (IARC, 2010). I forhold til, hvis man ikke bruger solarium, er der en 20 % øget risiko for at få modermærkekræft, hvis man bruger solarium. Og går man i solarium, før man fylder 35 år, er risikoen for modermærkekræft 60 % højere sammenlignet med, hvis man ikke går i solarium (Boniol et al, 2012).
- Syv ud af ti unge (68 %) vurderer, at brug af solarium øger risikoen for kræft i huden uafhængigt af hvor ofte/ sjældent, man bruger det.
- Piger ved i højere grad end drenge, at solariebrug øger risikoen for kræft i huden uanset hvor ofte/sjældent, man bruger det. Piger er således i højere grad end drenge klar over risikoen ved solariebrug på trods af, at andelen af solariebrugere er højere blandt piger end blandt drenge (jf. tabel 3.1, kapitel 3).

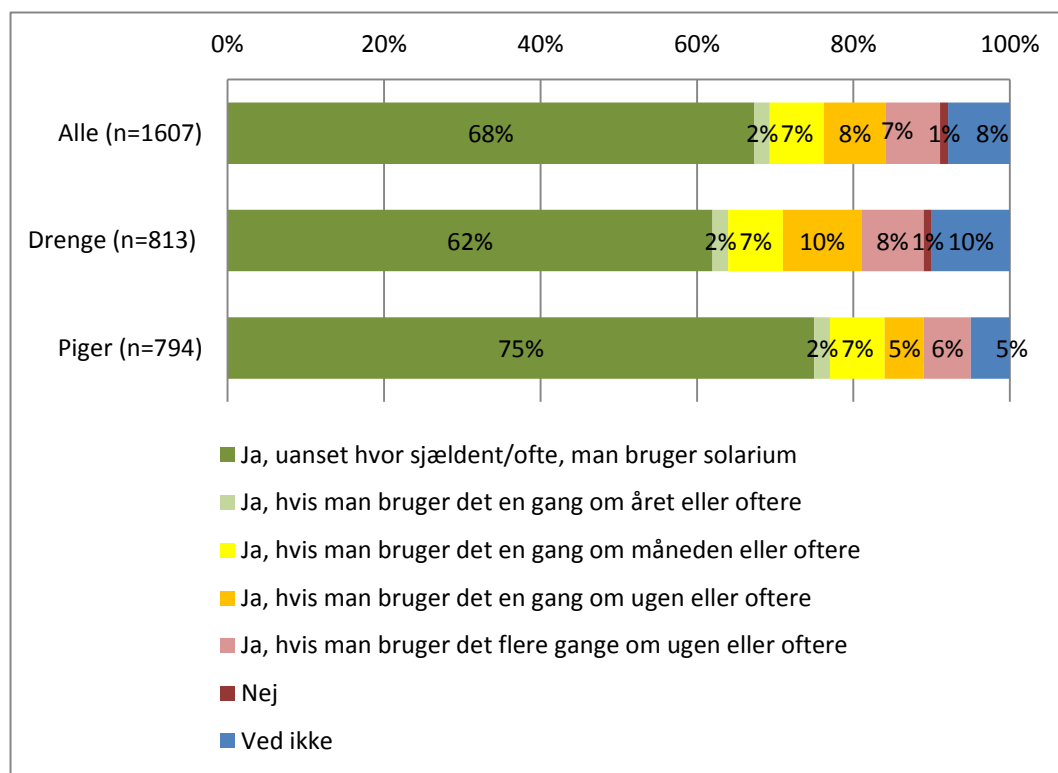
Unge risikovurdering af egen adfærd

Figur 10.2:

- Seks ud af ti solariebrugere (59 %) vurderer, at der er en risiko forbundet med deres solariebrug. Tre ud af ti solariebrugere (30 %) mener ikke, at deres solariebrug er forbundet med en sundhedsrisiko, fordi de bruger solarium så sjældent, mens 3 % af solariebrugerne slet ikke mener, at solariebrug er sundhedsskadeligt.
- Det lader således til, at næsten alle solariebrugere (97 %) ved, at solariebrug kan være sundhedsskadeligt. Til gengæld er der 30 %, der udelukkende mener, at det er "de andres" solariebrug, der er sundhedsskadeligt. De føler ikke en personlig risiko, fordi de ud fra egen vurdering bruger solarium for lidt til, at det er farligt.

Viden om solariers sundhedsskadelige effekt

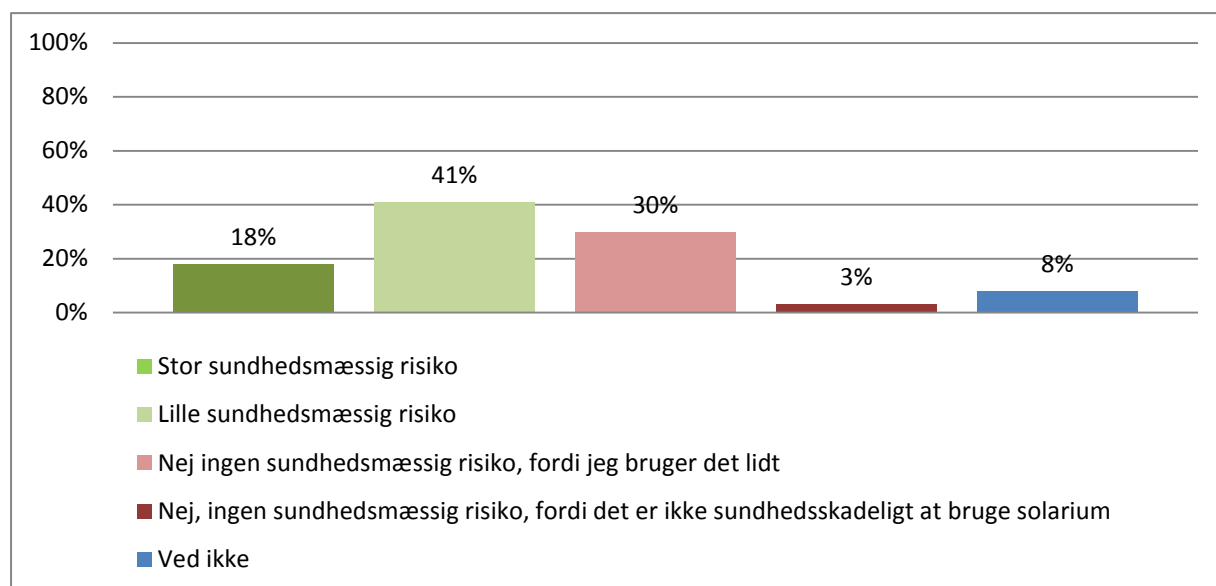
Figur 10.1. Øger solariebrug risikoen for kræft i huden (alm. hudkræft og/eller modermærkekræft)? Fordelt på køn*.

*Ingen signifikant forskel på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

Unges risikovurdering af egen adfærd

Figur 10.2. Mener du, at der er en sundhedsmæssig risiko forbundet med din solariebrug. Blandt solariebrugere (n=243).

11. Mødres brug af solarium

Figur 11.1:

- 15 % af de 40-50-årige mødre med børn mellem 12-18 år har brugt solarium inden for det seneste år. Andelen af solariebrugere blandt mødrene ligger således på niveau med andelen af solariebrugere blandt 15-25-årige. Fokuseres der på de 15-25-årige piger, er andelen dog oppe på 20 % (jf. tabel 3.1, kapitel 3)
- 6 % af de 40-50-årige mødre bruger solarium en gang om måneden eller oftere.
- Hver femte (20 %) af de 40-50-årige mødre har aldrig brugt solarium.

Tabel 11.1. *Hvor tit har du brugt solarium inden for de seneste 12 måneder? Blandt 40-50-årige mødre.*

	Procent
Flere gange om ugen	0,2 %
En gang om ugen	1 %
2-3 gange om måneden	2 %
En gang om måneden	3 %
<i>Hypigt solariebrug (delsum)</i>	6 %
1-11 gange inden for de seneste 12 måneder	9 %
<i>Solariebrugere total</i>	15 %
Jeg har ikke brugt solarium inden for de seneste 12 måneder, men har tidligere brugt solarium	65 %
Jeg har aldrig brugt solarium	20 %
Total	100 % (n=1.000)

12. Fordele og ulemper ved solariebrug – ifølge mødre til børn i alderen 12-18 år

Fordele ved solariebrug – ifølge 40-50-årige mødre

Figur 12.1:

- Mødre nævner de samme fordele som de 15-25-årige (jf. figur 8.1, kapitel 8). De mest nævnte fordele er igen: "Det giver bedre humør og velvære", "Det forbereder huden til stærk, naturlig sol" og "Det forebygger/afhjælper mangel på D-vitamin".
- Ligesom det var tilfældet for de 15-25-årige, er andelen af solariebrugere, der ikke mener, at der er nogen fordele ved solariebrug langt mindre end andelen af ikke-solariebrugere med den holdning (5 % mod 37 %).
- Solariebrugere angiver i højere grad end ikke-solariebrugere, at der er fordele ved at bruge solarium. Dog er det de samme fordele, som *flest* nævner i begge grupper.

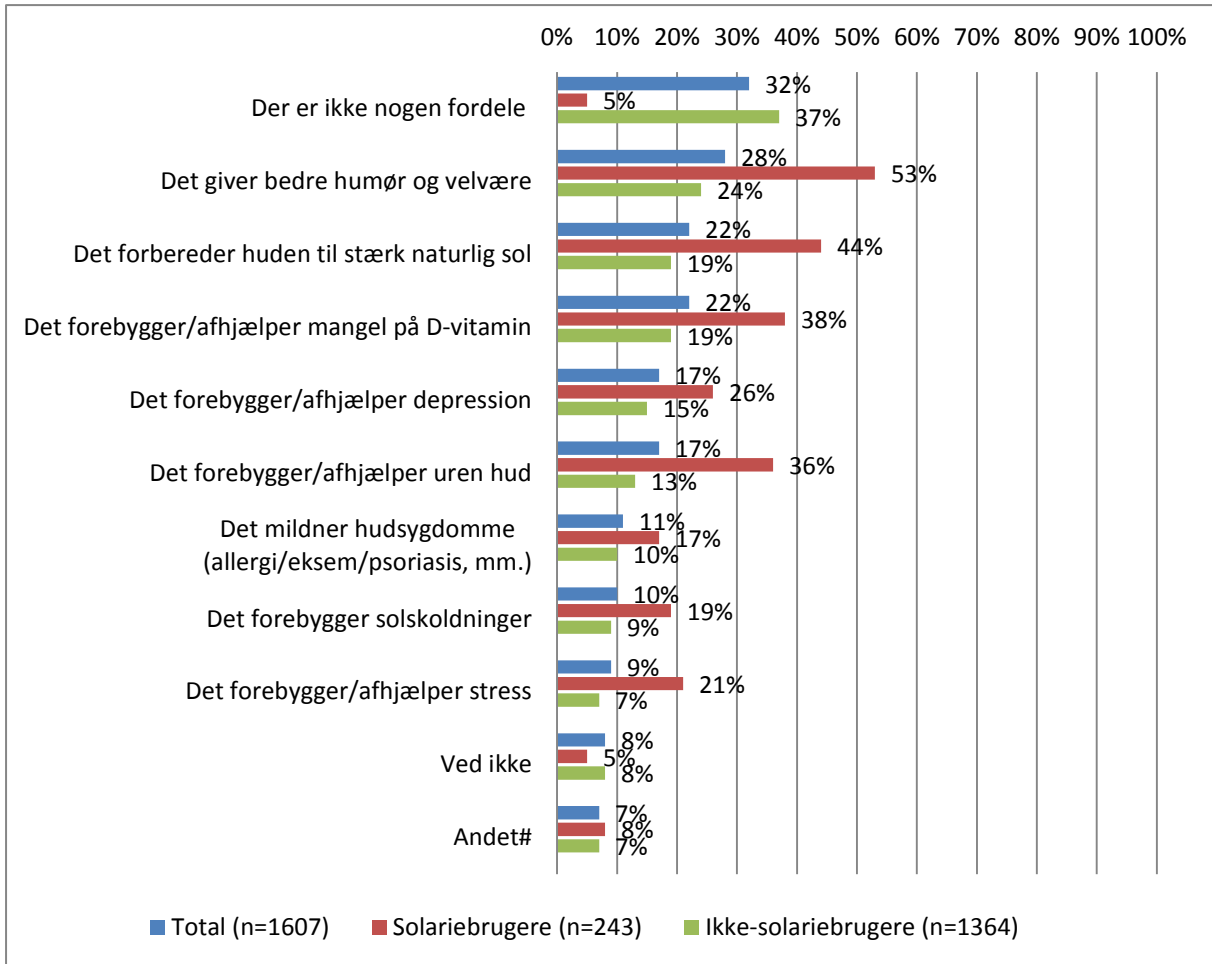
Ulemper ved solariebrug – ifølge 40-50-årige mødre

Figur 12.2:

- Resultaterne for de 40-50-årige mødre ligner resultaterne for de 15-25-årige (jf. figur 8.2, kapitel 8):
  - Overordnet er der enighed blandt solariebrugere og ikke-solariebrugere, om hvilke ulemper der er ved at bruge solarium
  - De mest nævnte ulemper "Almindelig hudkræft", "Modermærkekræft" og "pigmentpletter".
  - Der er kun få ulemper, at der findes forskelle mellem besvarelser fra hhv. solariebrugere og ikke-solariebrugere. Andelen, der mener, at almindelig hudkræft og andre former for kræft er ulemper ved solariebrug, er lidt større blandt ikke-solariebrugere end blandt solariebrugere.
  - Der er kun få, der angiver, at der ikke er nogen ulemper ved solariebrug (1-2 %).

Fordele ved solariebrug – ifølge 40-50-årige mødre

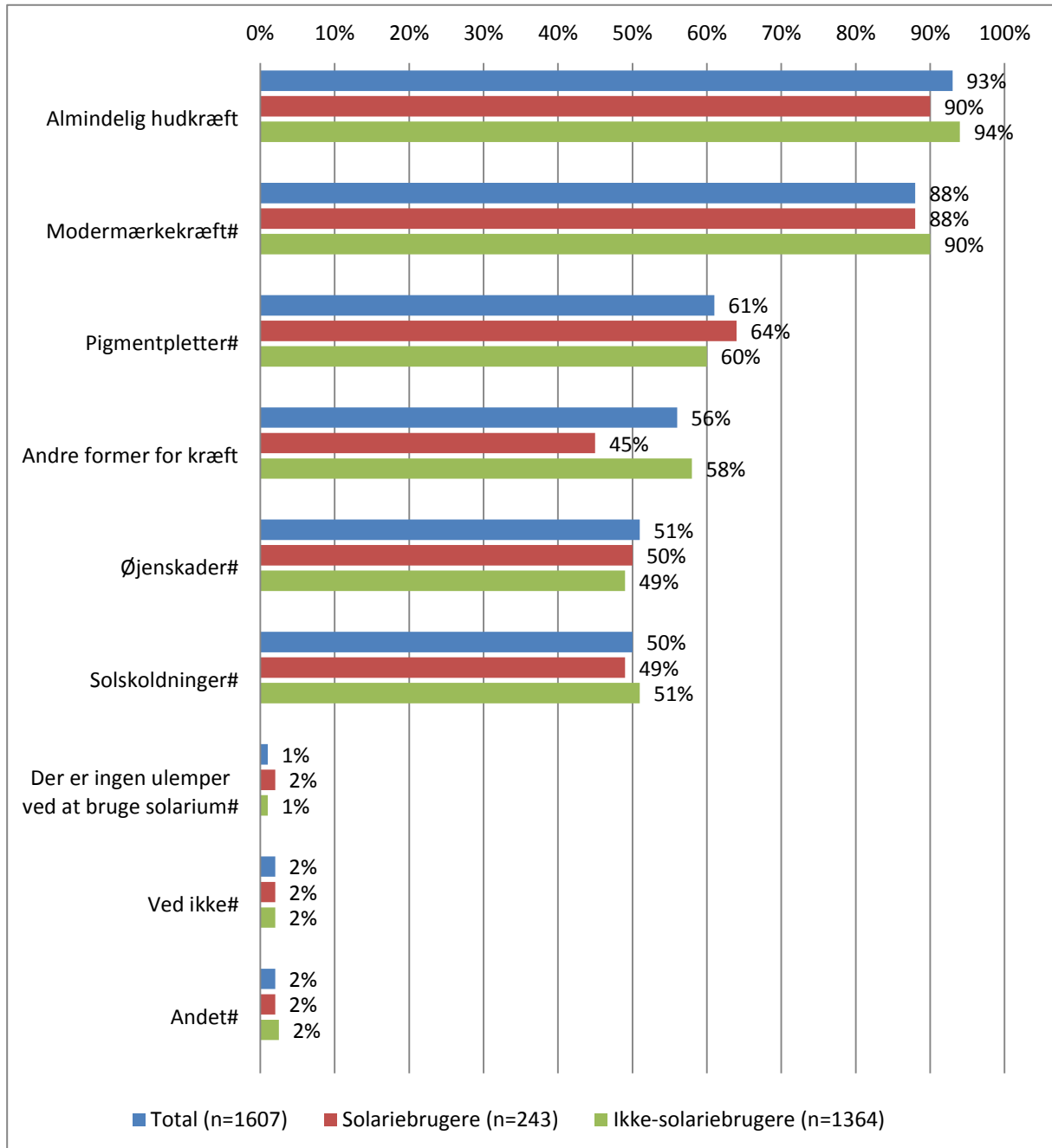
Figur 12.1. Hvilke fordele mener du, der er ved at bruge solarium? (Angiv gerne flere svar). Fordelt på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

Ingen signifikant forskel på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

Ulemper ved solariebrug – ifølge 40-50-årige mødre

Figur 12.2. Hvilke ulemper mener du, der er ved at bruge solarium? (Angiv gerne flere svar). Fordelt på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

Ingen signifikant forskel på solariebrugere og ikke-solariebrugere.

13. Mødres viden om risikoen ved solariebrug og viden om hud- og modermærkekræft

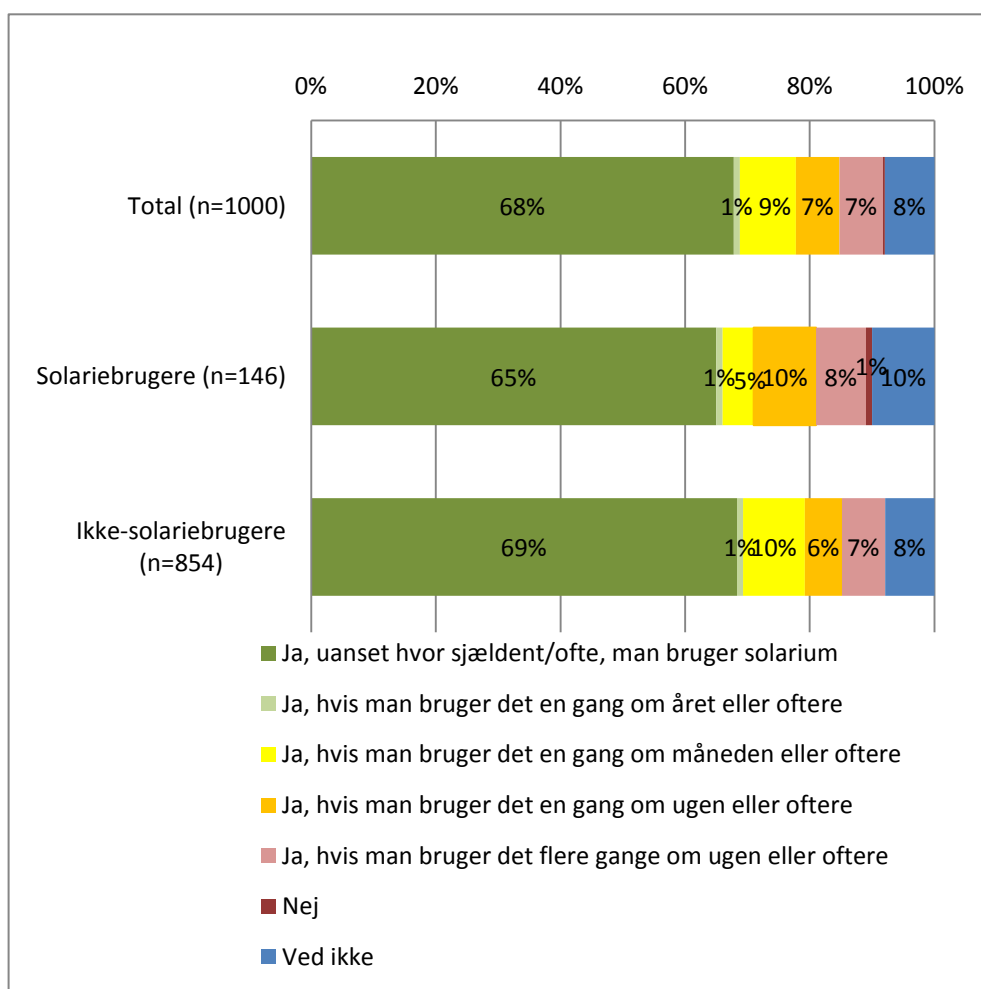
Viden om hvor ofte man skal bruge solarium for at det er skadeligt

Figur 13.1:

- Fakta om, hvor ofte man skal bruge solarium, før det er sundhedsskadeligt, er omtalt i kapitel 10.
- 68 % af mødrene angiver, at solariebrug øger risikoen for kræft i huden uanset hvor ofte/sjældent, man bruger det. Det svarer til andelen blandt 15-25-årige (jf. figur 10.1, kapitel 10)
- Solariebrugerne mener i højere grad end ikke-solariebrugerne, at der skal et højere antal solariebesøg til, før det øger risikoen for kræft i huden. Denne forskel blev ikke fundet blandt de 15-25-årige (jf. figur 10.1, kapitel 10).

Viden om hvor ofte man skal bruge solarium for at det er skadeligt

Figur 13.1. Øger solariebrug risikoen for kræft i huden?

14. Forældres holdning til deres barns solariebrug

Forældres holdninger til deres barns solariebrug – ifølge 15-25-årige, der går i solarium

Figur 14.1:

- Tre ud af fire unge solariebrugere angiver, at én eller begge deres forældre kender til deres solariebrug. Den sidste fjerdedel angiver, at de enten ikke ved, om deres forældre kender til deres brug af solarium (17 %), eller at forældrene ikke kender til det (8 %).

Figur 14.2:

- Tre ud af fem unge (60 %), hvis mor ved, at de bruger solarium, angiver, at moderen synes, at det er i orden, mens to ud af fem unge (42 %), hvis far ved, at de bruger solarium, angiver, at faderen synes, at det er i orden.

Ifølge de unge selv er der flere mødre end fædre, der synes, at det er i orden, at deres barn går i solarium. Det er dog ikke fordi, at fædre i højere grad end mødre er *imod* deres barns solariebrug (5 % sammenlignet med 7 %). Årsagen skal i højere grad findes ved, at mange unge (27 %) ikke kender deres fars holdning til, at de bruger solarium. Kun 11 % af de unge kender ikke deres mors holdning.

Mødres holdning er til deres barns solariebrug – ifølge 40-50-årige kvinder med børn i alderen 12-18 år

Figur 14.3:

- De 40-50-årige mødre er blevet adspurgt om deres holdninger til solariebrug hos deres 12-18-årige barn. Det er således en anden aldersgruppe end de 15-25-årige, og derfor kan mødrenes besvarelser ikke direkte sammenlignes med, hvad de unge har svaret på deres forældres vegne.
- Tre ud af fem mødre (59 %), hvis barn bruger solarium, synes, at det er i orden, at deres barn bruger solarium. Særligt de mødre, som selv bruger solarium, synes, at det er okay, at deres barn også gør det (81 % mod 29 % af de ikke-solrigebrugende mødre).

Figur 14.4:

- 21 % af mødrene, hvis barn ikke bruger solarium, angiver, at deres barn godt må prøve det. Igen er det især de solariebrugende mødre, der angiver dette (40 % mod 19 % af de ikke-solariebrugende mødre).

Figur 14.5:

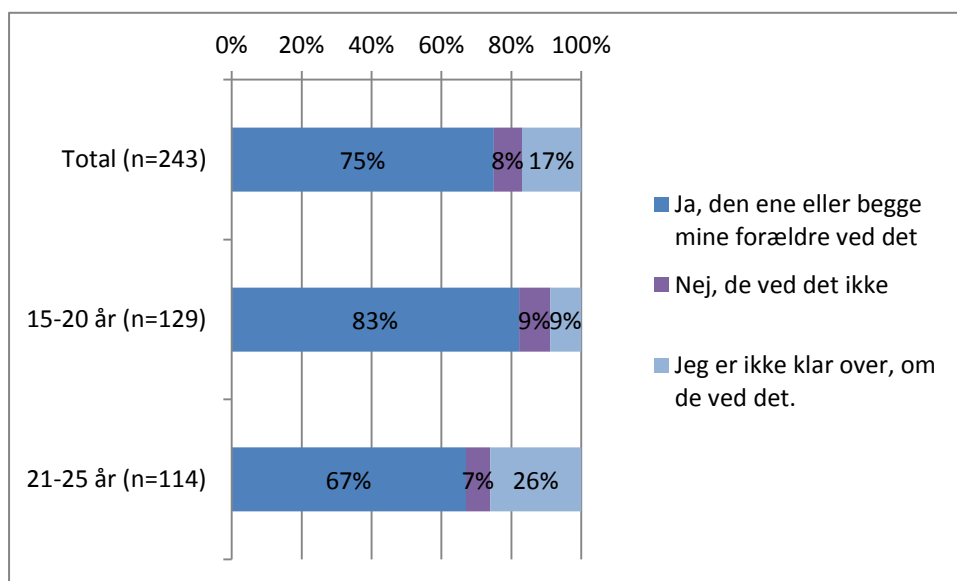
- 40 % af mødrene har talt med deres barn om ulemper ved solariebrug inden for det seneste år.
- Andelen af mødre, der har talt med deres barn om ulemper ved solariebrug, er større blandt mødre, der selv er solariebrugere end blandt mødre, der ikke er solariebrugere (53 % mod 38 %).
- Andelen af mødre, der har talt med deres barn om ulemper ved solariebrug, er større blandt mødre, hvis barn går i solarium end blandt mødre, hvis barn ikke går i solarium (89 % mod 36 %).

Figur 14.6:

- De fleste mødre, der har talt med deres børn om solarium, giver udtryk for, at samtalen forløb positivt, og at deres barn udviste forståelse og havde en fornuftig holdning til ikke at bruge solarium. Der var dog også nogle mødre, der gav udtryk for, at deres barn ikke var lydhør for, hvad de sagde, eller at barnet lyttede, men var uenigt.
- Langt størstedelen af mødrene, der ikke har talt med deres barn om brug af solarium, angiver, at det ikke er aktuelt eller relevant, da deres barn aldrig har ytret ønske om eller vist interesse for at bruge solarium eller i forvejen kender risikoen ved at bruge solarium.

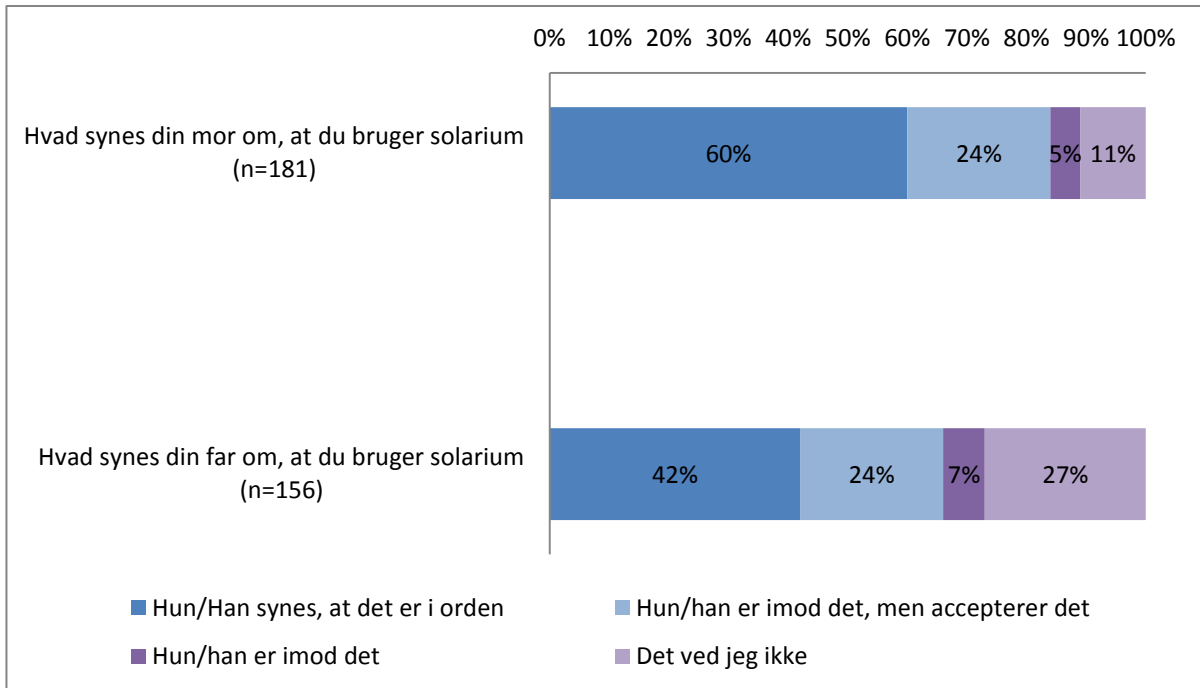
Forældres holdninger til deres barns solariebrug – ifølge 15-25-årige, der går i solarium

Figur 14.1. Ved dine forældre, at du går i solarium? Blandt 15-25-årige solariebrugere (n=243).

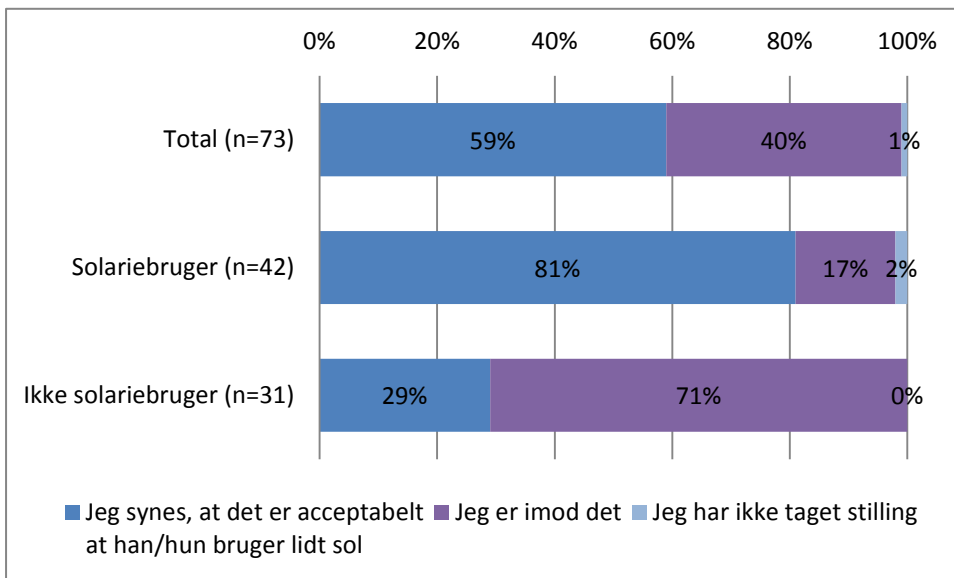
* Ingen signifikant forskel på køn.

Figur 14.2. Hvad synes din mor/far om, at du går i solarium? Blandt unge, hvor én eller begge forældre kender til deres solariebrug.

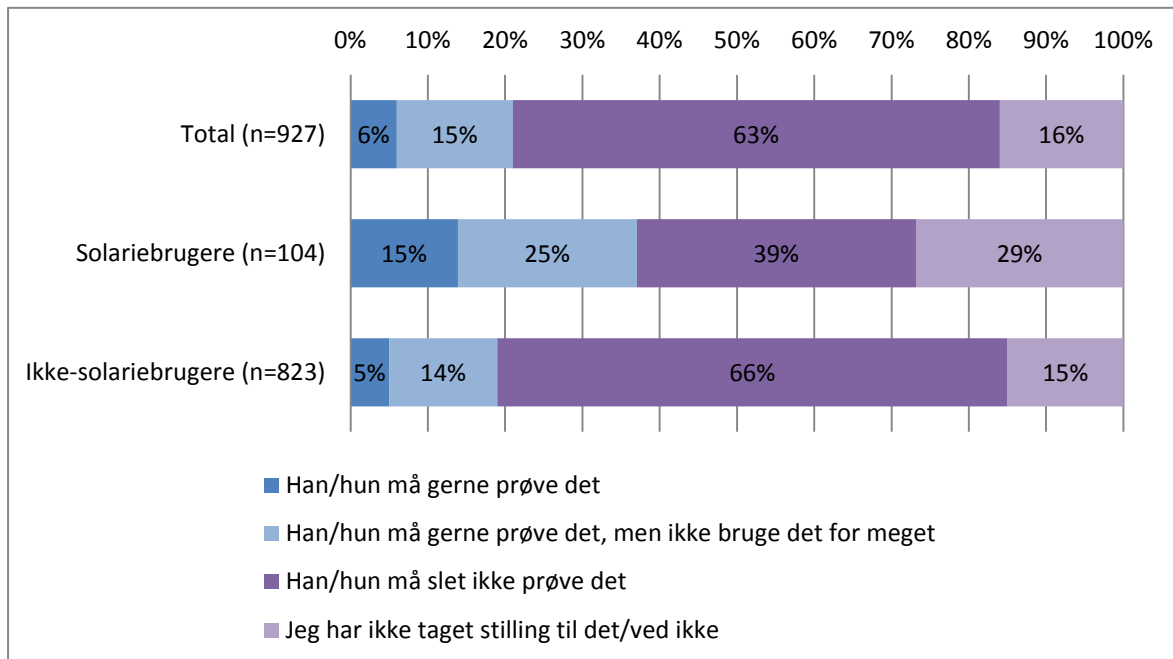

Forældres holdninger – ifølge 40-50-årige mødre til børn i alderen 12-18 år

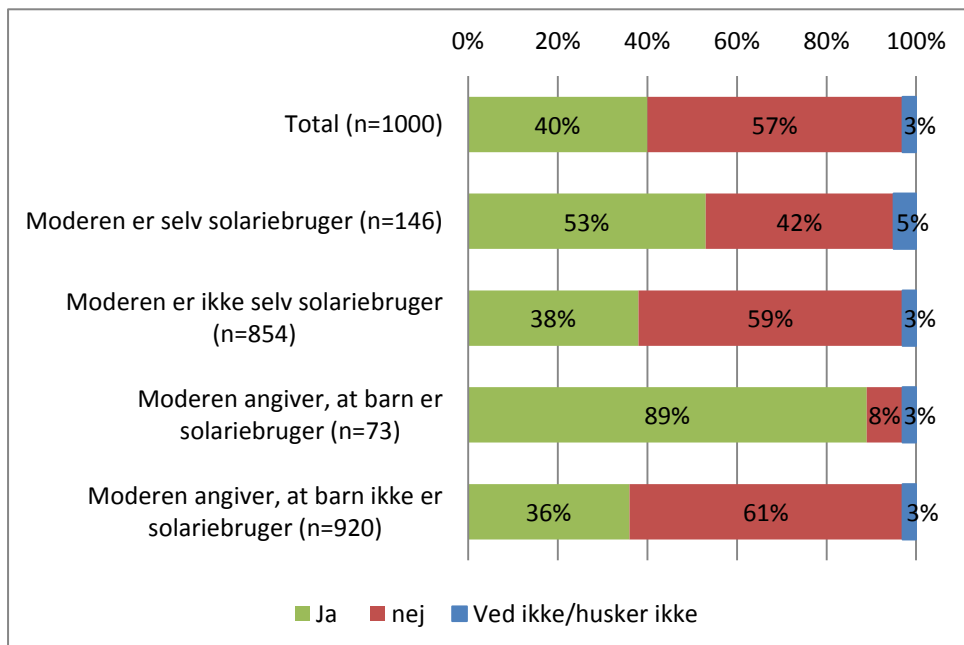
Figur 14.3. Hvad synes du om, at dit barn bruger solarium? Blandt de mødre, som har angivet, at deres barn har været i solarium inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på solariebrug blandt mødrene.

Figur 14.4. *Hvad er din holdning, hvis dit barn gerne vil prøve at bruge solarium? Blandt de mødre, hvis barn ikke har været i solarium inden for de seneste 12 måneder. Fordelt på solariebrug blandt mødrene.*

Figur 14.5. *Har du inden for det seneste år snakket med dit barn om ulemper ved solariebrug? Fordelt på solariebrug blandt mødrene og børnene.*

Figur 14.6. *Hvordan oplevede du samtalen med dit barn om ulemper ved solariebrug? Blandt de mødre som har angivet, at de inden for det seneste år har talt med deres barn om ulemper ved solariebrug. Svarkategorierne var åbne og de er i figur 14.6. blevet kategoriseret for at danne et overblik (n=341)¹⁵.*

Positive oplevelser (82 %)	Negative oplevelser (16 %)
Barnet havde god forståelse af risici/barnet havde en fornuftig holdning (54 %).	Barnet lyttede, men var ikke enig (5 %).
Barnet forstod risici og gav udtryk for ikke at ville bruge solarium (11 %).	Barnet var ikke lydhør (3 %).
Barnet var allerede vel oplyst om risici (9 %).	Barnet er opmærksomt på at overdreven brug er farligt (3 %).
Barnet havde i forvejen ingen interesse i at bruge solarium (8 %).	Teenager, manglende forståelse, diskussionslysten (3 %).
	Barnet er klar over risici, men bruger det sjældent, f.eks. i forbindelse med solrejser og store begivenheder (2 %).

Figur 14.7. *Hvorfor har du ikke snakket med dit barn om ulemper ved solariebrug? Blandt de mødre som har angivet, at de inden for det seneste år ikke har talt med deres barn om ulemperne ved solariebrug. Svarkategorierne var åbne(n=513)¹⁶*

- Langt størstedelen af mødre angiver, at det ikke er aktuelt eller relevant, da deres barn aldrig har ytret ønske eller vist interesse for at bruge solarium eller i forvejen kender risikoen ved at bruge solarium.
- Der er 3 ud af 513 mødre, hvis barn bruger solarium, som ikke har taget snakken. To af disse mødre angiver, at det skyldes, at deres barn bruger så lidt solarium, og den tredje giver udtryk for, at hun ikke var opmærksom på, hvor ufornuftigt hendes barn er.

¹⁵ 57 mødre (14 %) har angivet, at de ikke ved, hvordan de oplevede samtalen med deres barn. 3 % svarede andet, som ikke var muligt at kategorisere.

¹⁶ 55 (10 %) af mødre angiver, at de ikke ved, hvorfor de ikke har talt med deres barn om ulemper ved solariebrug.

15. Viden om og holdninger til en national aldersgrænse på 18 år for solariebrug

De 15-25-åriges viden om og holdninger til en aldersgrænse

I dette kapitel har vi spurgt de unge om deres viden og holdning til en aldersgrænse på 18 år ved solariebrug. Vi har derfor valgt at bruge en anden aldersopdeling end i resten af rapporten: 15-17 år og 18-25 år. De unge er således opdelt efter, om en aldersgrænse på 18 år vil have betydning for, om de må gå i solarium eller ej.

Figur 15.1:

- Der er seks ud af ti unge (62 %), der ved, at det er lovligt at gå i solarium, når man er under 18 år. Der er flere solariebrugere end ikke-solariebrugere, der ved dette. Dog er det bemærkelsesværdigt, at 22 % af solariebrugerne ikke ved, hvorvidt det er lovligt eller ej for unge under 18 år at gå i solarium.

Figur 15.2:

- Der er 57 % af de unge, som mener, at det skal være forbudt for børn og unge under 18 år at gå i solarium. Andelen, der går ind for en aldersgrænse på 18 år er større blandt ikke-solariebrugerne end blandt solariebrugerne (62 % mod 35 %).
- 52 % af de 15-17-årige mener, at det skal være forbudt for børn og unge under 18 år at gå i solarium. 40 % er imod en aldersgrænse.
- Blandt de 18-25-årige mener 59 %, at det skal være forbudt for børn og unge under 18 år at gå i solarium. 34 % er imod en aldersgrænse.

Udviklingen i unges holdning til en aldersgrænse

Figur 15.5:

- Signifikant færre bakker op om en aldersgrænse i 2012 end i 2011. 2011 var første gang, de 15-25-årige blev spurgt, om de syntes, at det skulle være forbudt for børn og unge under 18 år at gå i solarium.

De 40-50-årige mødres viden og holdning

Figur 15.6:

- Det er kun halvdelen af mødre, der ved, at solarier er lovlige for børn og unge under 18 år. Der er 31 %, der svarer forkert på spørgsmålet og angiver, at solarier er ulovlige for børn og unge under 18 år.
- Det er især mødre, der ikke selv bruger solarium, som tror, at solariebrug er ulovligt for børn og unge under 18 år (33 % sammenlignet med 24 % af solariebrugerne). Det er dog bemærkelsesværdigt, at selv 22 % af de mødre, hvis 12-18-årige barn går i solarium, svarer, at det er ulovligt for børn under 18 år at gå i solarium.

Figur 15.7:

- 71 % af mødrene mener, at det skal være forbudt for børn og unge under 18 år at gå i solarium.
- Andelen af mødre, der går ind for en aldersgrænse, er større blandt de mødre, der ikke selv går i solarium end blandt de solariebrugende mødre (76 % mod 47 %).
- Andelen af mødre, der går ind for en aldersgrænse, er større blandt de mødre, hvis barn ikke går i solarium, end blandt de mødre, hvis barn går i solarium (73 % mod 49 %)-

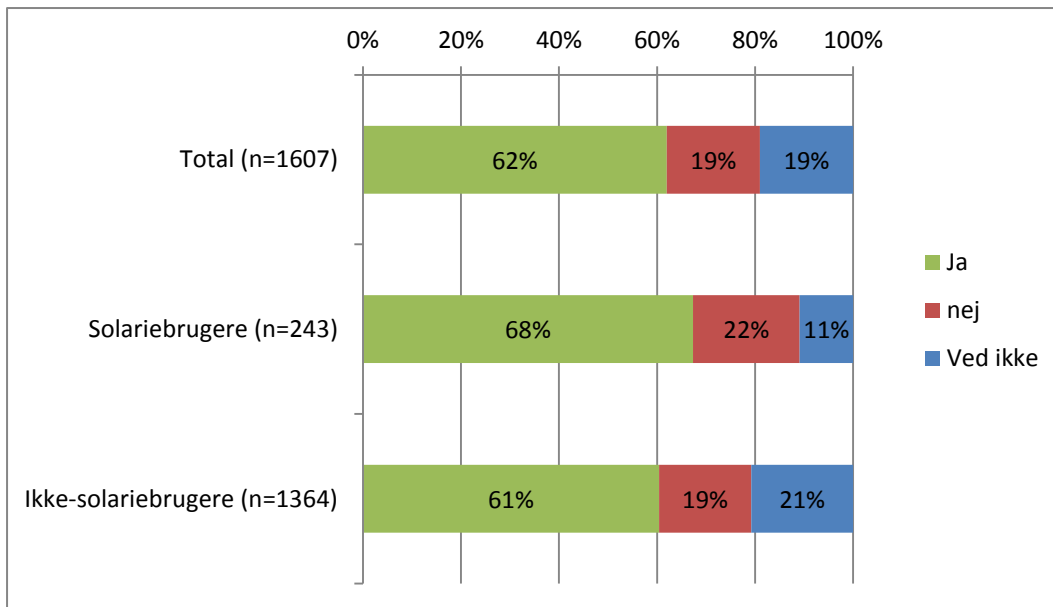
Udviklingen i mødrenes holdning til en aldersgrænse

Figur 15.8:

- Fra 2009 til 2011 var der en jævn stigning i opbakningen til en aldersgrænse fra 74 % i 2009 til 76 % i 2010 til 78 % i 2011. I 2012 var andelen, der bakker op om en aldersgrænse, faldet til 71 %. Der er lige mange i 2011 og 2012, der svarer "ved ikke" (fremgår ikke af figur).

De 15-25-åriges viden om og holdninger til en aldersgrænse

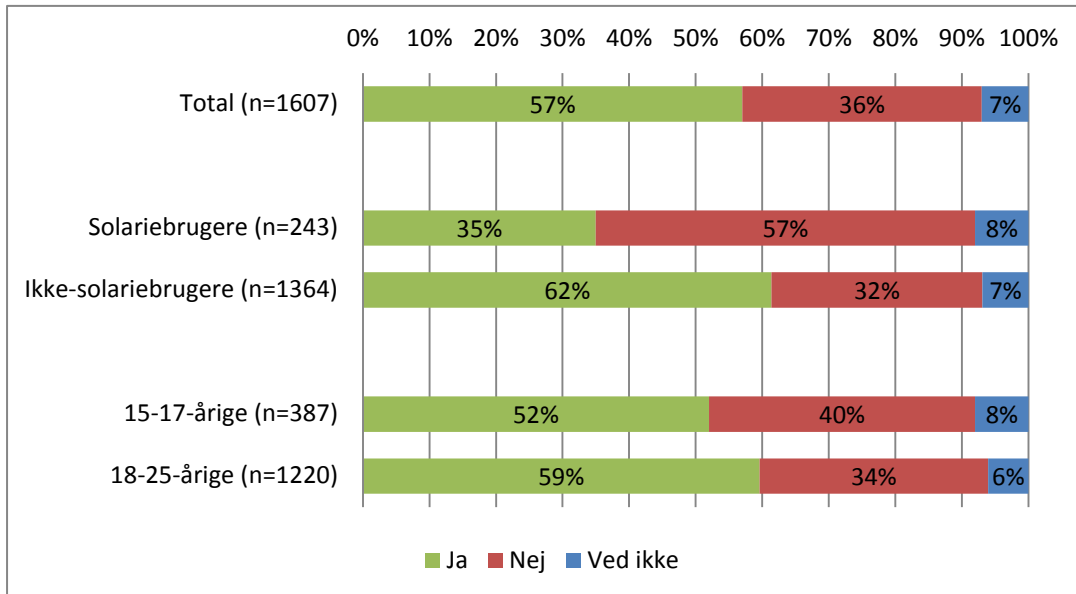
Figur 15.1. Er det lovligt for børn og unge under 18 år at gå i solarium? Blandt 15-25-årige unge. Fordelt på solariebrugere og ikke-solariebruger*e.

*Ingen signifikant forskel blandt 15-17-årige og 18-25-årige

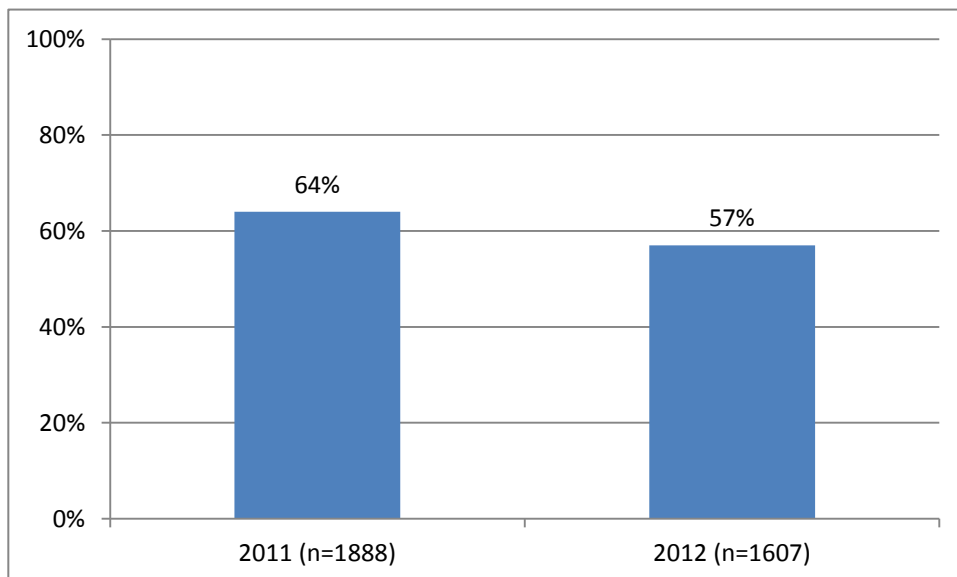

Figur 15.2. I Danmark har vi ingen lovgivning, der forbyder børn og unge at gå i solarium. Mener du, at det skal være forbudt for børn og unge under 18 år at gå i solarium? Blandt 15-25-årige unge. Fordelt på solariebrug og alder.

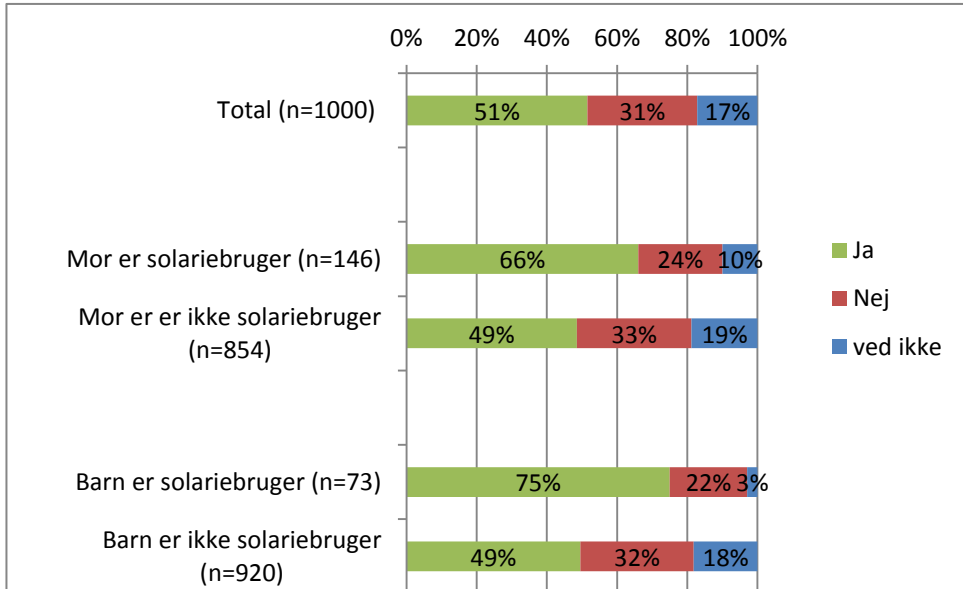
Udviklingen i unges holdning til en aldersgrænse

Figur 15.3. Udviklingen i holdningen til et solarieforbud for unge under 18 år fra 2011 til 2012 blandt 15-25-årige. Figuren viser andelen af unge som bakker op om et forbud.

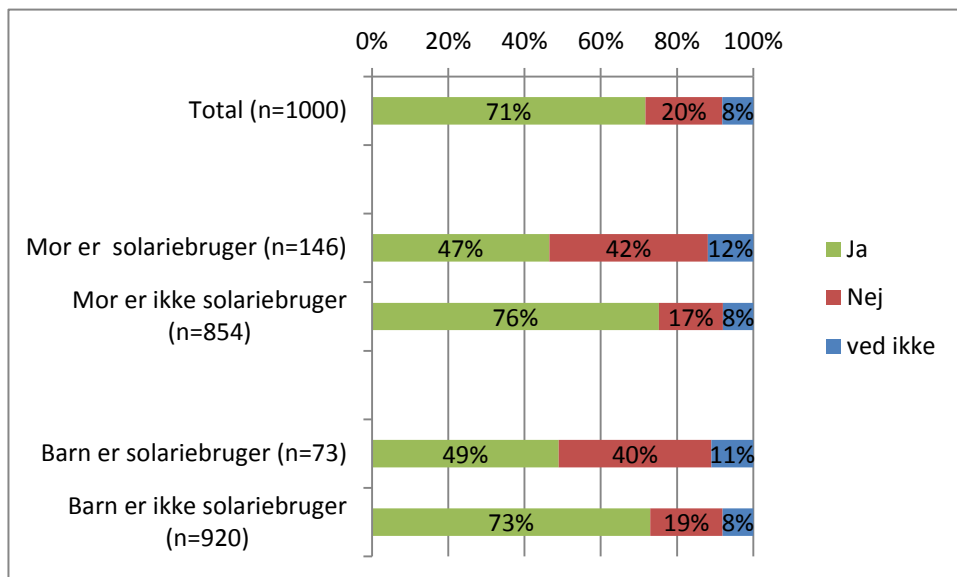
De 40-50-årige mødres viden og holdning

Figur 15.4. Er det lovligt for børn og unge under 18 år at gå i solarium? Blandt 40-50-årige mødre. Fordelt på solariebrug blandt mødrene selv og deres børn¹⁷.

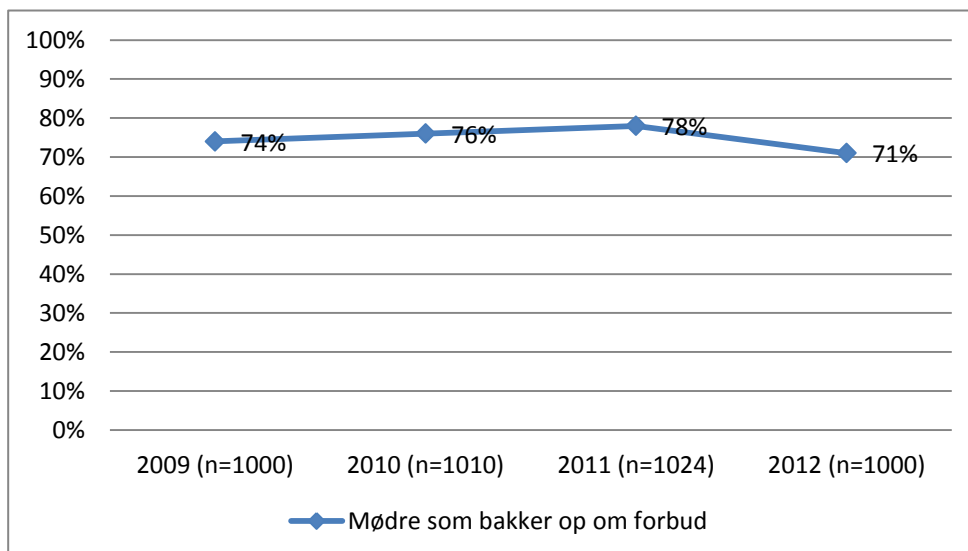
¹⁷ De mødre som har svaret, at de ikke ved, om deres børn går i solarium (n=7), indgår ikke i analyserne.

Figur 15.5. I Danmark har vi ingen lovgivning, der forbyder børn og unge at gå i solarium. Mener du, at det skal være forbudt for børn og unge under 18 år at gå i solarium? Blandt 40-50-årige mødre. Fordelt på solariebrug blandt mødrene selv og deres børn¹⁸.

Udviklingen i mødrenes holdning til en aldersgrænse

Figur 15.6. Udviklingen i holdningen til et solarieforbud fra 2008 til 2012 blandt 40-50-årige mødre¹⁹.

¹⁸ De mødre som har svaret, at de ikke ved, om deres børn går i solarium (n=7), indgår ikke i analyserne.

¹⁹ Spørgsmålet fra 2012 adskiller sig fra de andre år, da dette spørgsmål også oplyser om, hvad den nuværende lovgivning på området er.

16. Metode

Denne kortlægning er baseret på data fra tre forskellige spørgeskemaundersøgelser:

- 1) Den *første* dataindsamling er foretaget af Userneeds blandt 1.026 børn i alderen 5-14 år. Undersøgelsen blev gennemført i september måned 2012 via et internetbaseret spørgeskema (CAWI). Børnene er blevet inviteret til undersøgelsen ved forældrerekruttering via Userneeds' Danmarkspanel. Der er kun inviteret forældre, der opfylder målgruppekriteriet om at have børn mellem 5 og 14 år. Det er forældre, som har faciliteret kontakten til børnene. Børnespørgeskemaet indeholdt 12 solrelaterede spørgsmål til de 5-14-årige; heraf omhandlede to af spørgsmålene deres solariebrug. Data er repræsentative på køn og region.
- 2) Den *anden* dataindsamling er foretaget i december 2012 af Epinion som en webbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt 1.614 respondenter i alderen 15-25 år. Respondenterne er udtrukket fra Epinions Danmarkspanel, og data er repræsentative på køn, alder og geografi (Øst-/Vestdanmark)²⁰. Deltagerne er blevet stillet ca. 70 spørgsmål om deres solarievaner og om deres kendskab til 'Sluk Solariet'-kampagnen. Antallet af spørgsmål, som den enkelte respondent blev stillet, varierede afhængig af, hvad respondenterne svarede. Der var eksempelvis en række spørgsmål, der kun blev stillet til solariebrugere.
- 3) Den *tredje* dataindsamling er foretaget i december 2012 af Epinion som en webbaseret spørgeskemaundersøgelse blandt 1.000 mødre i alderen 40-50 år med mindst ét barn i alderen 12-18 år. Respondenterne er udtrukket af Epinions Danmarkspanel, og data er repræsentativt på køn, alder og region. Deltagerne er blevet stillet ca. 60 spørgsmål om deres solarievaner, om deres kendskab til 'Sluk Solariet'-kampagnen og om deres holdninger til solariebrug hos deres børn.

Denne rapport bygger hovedsagligt på data fra 2012, men i udviklingsboksene i de forskellige kapitler anvendes også data fra 2008 til 2011. Alle dataindsamlinger er – som ovenfor angivet – foretaget som internetbaserede spørgeskemaundersøgelser²¹. Dermed er oplysninger om respondenternes viden, holdninger og adfærd i forbindelse med solariebrug baseret på respondenternes selvrapportering.

16.1. Rekruttering via Danmarkspaneler

Både Userneeds og Epinion har rekrutteret samtlige respondenter via deres Danmarkspaneler. Userneeds' Danmarkspanel rekrutteres fra flere end 250 private og offentlige hjemmesider (f.eks. tv2.dk, dmi.dk og netdoktor.dk) og har mere end 140.000 medlemmer. Epinions Danmarkspanel

²⁰ Øst = Region Hovedstaden og Region Sjælland, og vest = Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Syddanmark.

²¹ Indsamlingen af data for de 5-14-årige er forskellig i 2012, da data i 2008-2011 er blevet indsamlet via Gallups postale Børneindex-undersøgelse. Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagnes evalueringssenhed CEDS har udført analyser, der viser, at data fra børnespørgeskema-undersøgelsen og Børneindex-undersøgelsen er sammenlignelige.

består af ca. 120.000 panelister. Epinion rekrutterer deres deltagere via repræsentative telefonundersøgelser og målrettet webrekruttering. Det er ikke muligt selv at melde sig til nogle af panelerne.

Repræsentativitet

Både Userneeds og Epinion indsamler data ved brug af kvoter. Kvoter er en sammensætning af data – f.eks. drenge i alderen 15-20 år fra Østdanmark – der svarer til den nationale sammensætning. Hvis vi eksempelvis forestiller os, at drenge i alderen 15-20 år fra Østdanmark udgør 15 % af hele den danske befolkning i alderen 15-25 år – så skal 15 % af datasættet udgøres af drenge i alderen 15-20 år fra Østdanmark.

Oplysninger om den nationale fordeling af de enkelte kvoter er hentet fra Danmarks Statistik. Kvoterne er med til at sikre, at data er nationalt repræsentative ud fra de variable, der er oplyst i figur 16.1, og dermed er det ikke nødvendigt at vægte data. Det var tilladt, at de enkelte kvoter måtte afvige +/- 5 % fra den nationale fordeling.

Tabel 16.1. Variable, som kvoterne blev lavet på baggrund af - blandt 5-14-årige børn, 15-25-årige unge og 40-50-årige mødre.

Variabel	Børn 5-14 år	Unge 15-25 år	Mødre 40-50 år med børn i alderen 12-18 år
Køn	Pige/dreng	Pige/dreng	Kun kvinder
Alder	5-14 år	15-20 år/21-25 år	40-45 år/46-50 år
Geografi	Regioner (Hovedstaden, Sjælland, Syddanmark, Midtjylland, Nordjylland)	Øst/vest ²²	Regioner (Hovedstaden, Sjælland, Syddanmark, Midtjylland, Nordjylland)

Generelt er der for få panelister blandt socialt dårligt stillede, personer med en kort uddannelse, folk med anden etnisk baggrund end dansk, ældre mv. Der er derfor en sandsynlighed for at disse grupper er underrepræsenterede i nærværende undersøgelse. Dog arbejder begge analysebureauer med en række metoder for at sikre, at deres paneler er repræsentative på parametre som f.eks. uddannelse og etnicitet, som der ikke tages højde for i kvoterne.

Svarprocent

Dataindsamlingerne for de 5-14-årige, de 15-25-årige og de 40-50-årige mødre er gennemført som internetbaserede spørgeskemaundersøgelser. I tabel 16.2. nedenfor ses andelen af respondenter, der har gennemført spørgeskemaet ud af:

- 1) Alle de respondenter, der har påbegyndt spørgeskemaet og

²² Øst = Region Hovedstaden og Region Sjælland, og vest = Region Nordjylland, Region Midtjylland og Region Syddanmark.

- 2) Alle de respondenter, der er blevet inviteret til undersøgelsen. Det er kun i dataindsamlingen for de 5-14-årige, som Userneeds har stået for, at der er data på, hvor mange der er blevet inviteret til undersøgelsen. I Epinions undersøgelser foregår rekrutteringen for at opfylde kvoterne automatisk, og derfor har Epinion ikke tal på, hvor mange, der i alt er blevet inviteret til at deltage i undersøgelserne. Da Userneeds rekrutterer deres deltagere på en anden måde, har det været muligt at få oplyst, hvor mange de i alt har sendt spørgeskemaet ud til.

Blandt de respondenter, som har påbegyndt besvarelsen af spørgeskemaerne, har 77 % af de 5-14-årige²³ færdiggjort besvarelsen. Dette tal er noget lavere for de 15-25-årige (68 %) og de 40-50-årige mødre (69 %). Blandt de 5-14-årige er der samlet set 6 % af de inviterede, der har færdiggjort deres besvarelse. Den lave svarprocent kan bl.a. forklares ved, at det er forældrene, som har fået tilsendt spørgeskemaet, og som derefter har skullet have fat i deres børn for at udfylde spørgeskemaet.

Tabel 16.2. Svarprocenter for interview med unge i alderen 15-25 år og mødre i alderen 40-50 år

Målgruppe		Antal personer	Frafald	Svarprocent: Påbegyndte spørgeskemaer	Svarprocent: Inviterede til deltagelse
Unge 5-14 år	Inviterede til undersøgelsen	15.943		-	100 %
	Påbegyndte interviews	1.330		100 %	8 %
	Delvist gennemførte interviews		→ 254	-	-
	Gennemførte interviews (total)	1.076		81 %	7 %
	Kasserede interviews		→ 50	-	-
	Gennemførte interviews (repræsentative)	1.026		77 %	6 %
<hr/>					
Unge 15-25 år	Inviterede til undersøgelsen	-		-	23-
	Påbegyndte interviews	2.390		100 %	-
	Delvist gennemførte interviews		→ 493	-	-
	Gennemførte interviews (total)	1.897		79 %	-
	Kasserede interviews		→ 283	-	-
	Gennemførte interviews (repræsentative)	1.614		68 %	-

²³ Det vil sandsynligvis være forældrene, der har udfyldt spørgeskemaet for de yngre aldersgrupper.

Målgruppe		Antal personer	Frafald	Svarprocent: Påbegyndte spørgeskemaer	Svarprocent: Inviterede til deltagelse
Mødre 40-50 år	Påbegyndte interviews	1.637		100 %	²⁸ -
	Delvist gennemførte interviews	→ 512		-	-
	Gennemførte interviews (total)	1.125		69 %	
	Kasserede interviews	→ 125		-	-
	Gennemførte interviews (repræsentative)	1.000		61 %	

16.2. Statistiske analyser

Alle statistiske analyser for 2012 er foretaget i PASW Statistics 18 (SPSS Inc.), mens udviklingstendenser er lavet i SAS 9.2 eller i PASW Statistics 18 (SPSS Inc.). For at teste, om en sammenhæng mellem to variable er statistisk signifikant, anvendes χ^2 -tests eller student t-tests²⁴. En p-værdi < 0,05 betragtes som signifikant.

Alle sammenhænge der er rapporteret er statistisk signifikante, og det er kun disse, der bliver omtalt som sammenhænge. Der er enkelte figurer, hvor undergrupper ikke er signifikant forskellige og dette er markeret med en "havelåge" (#).

Spørgsmål til undersøgelsen, datagrundlag, metode m.v. kan rettes til Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagnes evalueringsenhed CEDS (Center of Excellence for evaluering og monitorering under den Danske Solkampagne) ved analyse- og evalueringskonsulent Christine Lind Behrens (behrens@cancer.dk).

²⁴ Denne test benyttes kun en enkelt gang, hvor korrelationen mellem den gennemsnitlige debutalder i hhv. 2011 og 2012 analyseres.

Litteraturliste

Autier P, Boyle P (2008): Artificial ultraviolet sources and skin cancers: rationale for restricting access to sunbed use before 18 years of age. *Nature Clinical Practice Oncology* 2008;5(4):179-179.

Boniol M, Autier P, Boyle P, Gandini S (2012): Cutaneous melanoma attributable to sunbed use: systematic review and meta-analysis. *BMJ* 345:e4757

Cokkinides VE, Weinstock MA, Cardinez CJ, O'Connell MA (2004): Sun-safe practices in U.S. youth and their parents: role of caregiver on youth sunscreen use. *Am J Prev Med* 26:147-151.

Darsø L, Behrens CL (2014): Børn og unges solarievaner 2012. Kræftens Bekæmpelse & TrygFonden.

Darsø L, Behrens CL, Schmidt LH (2011): Børn og unges solarievaner 2010. Kræftens Bekæmpelse & TrygFonden.

Darsø L, Behrens CL, Schmidt LH (2012): Børn og unges solarievaner 2011 – en kortlægning. Kræftens Bekæmpelse & TrygFonden.

Engholm G, Ferlay J, Christensen N, Johannesen TB, Klint Å, Køtlum JE, Milter MC, Ólafsdóttir E, Pukkala E, Storm HH (2013): NORDCAN: Cancer Incidence, Mortality, Prevalence and Survival in the Nordic Countries, Version 5.1 (April 2013). Association of the Nordic Cancer Registries. Danish Cancer Society. Available from <http://www.ancre.nu>, accessed on 29/04/2013.

Ferlay J, Shin HR, Bray F, Forman D, Mathers C, Parkin DM (2010): GLOBOCAN 2008. Cancer Incidence and Mortality Worldwide. IARC CancerBase 10 [internet-database]: 2010. Link: <http://globocan.iarc.fr/>

Gallagher RP, Lee TK (2006): Adverse effects of ultraviolet radiation: A brief review. *Progress in Biophysics and Molecular Biology* 92 (2006) 119–131

Glantz K, Lew RA, Song V, Cook VA (1999): Factors associated with skin cancer prevention practices in a multiethnic population. *Health Educ Behav* 26: 344-359.

IARC (2006): The association of use of sunbeds with cutaneous malignant melanoma and other skin cancers: A systematic review. *Int. J. Cancer*: 120, 1116–1122 (2006).

IARC (2010): Agents classified by the IARC monographs, Volumes 1-100. International Agency for Research on Cancer (IARC), World Health Organization (WHO). Last updated 27/10 2010.

IARC (2012): Radiation: Volume 100 D – a review of human carcinogens. International Agency for Research on Cancer (IARC), World Health Organization (WHO).

Krarup AF, Thorgaard C (2010): Børn og unges solarievaner 2009. Kræftens Bekæmpelse & TrygFonden

O’Riordan DL, Geller AC, Brooks DR, Zhang Z, Miller DR (2003): Sun burn reduction through parental role modeling and sunscreen vigilance. J Pediatr 142:67-72

Sinclair C, Makin JK (2013): Implications of lessons learned from tobacco control for tanning bed reform. Prev Chronic Dis 2013;10:120186.

Storm HH, Kejs AMT, Engholm G (2011): Improved survival of Danish cancer patients 2007-2009 compared with earlier periods. Dan Med Bul 2011;58(12):A4346.

Thorgaard C, Krarup AF (2009): Børn og unges solarievaner 2008. Kræftens Bekæmpelse & TrygFonden

WHO (2010): Sunbeds, tanning and UV exposure. WHO Factsheet no. 287. Interim revision April 2010. Hentet d. 30. September 2013 fra: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs287/en/>

Denne rapport er en kortlægning af børn og unges solarievaner i 2012. I rapporten præsenteres andelen af danske børn og unge i alderen 5-25 år, der går i solarium og/eller forventer at gøre det i fremtiden, samt udviklingen i børn og unges solariebrug gennem de seneste fem år (2008-2012).

Rapporten ser endvidere på mulige årsager til, at børn og unge vælger eller fravælger at gå i solarium, viden om solariebrug, samt hvem de unge går i solarium med. Rapporten belyser også 40-50-årige mødres (med børn i alderen 12-18 år) viden og holdninger til brug af solarium generelt og til deres børns solariebrug. Til slut i rapporten kigges på, hvor mange af de 15-25-årige og 40-50-årige mødre, der går ind for et solarieforbud.

Rapporten er udarbejdet af Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagnes evalueringsenhed Center of Excellence for evaluering og monitorering under den Danske Solkampagne (CEDS).

**Kræftens Bekæmpelse og
TrygFondens Solkampagne**

Strandboulevarden 49
2100 København Ø
Tlf.: 3525 7500
www.cancer.dk